

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

**НАСОКИ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ТЕСТ ПО АНГЛИСКИ ЈАЗИК
СОГЛАСНО НАТО СТАНДАРДОТ СТАНАГ 6001**

Изработиле:

Специјалисти за јазично тестирање

м-р Маја Ѓуровиќ

Владимир Трпкоски

Алкмина Димова-Стоименова

Скопје

СОДРЖИНА

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ	3
1.2. ВОВЕД	3
1.2. ЦЕЛНА ГРУПА.....	3
2. ОПИС НА ТЕСТОВИТЕ ПО ВЕШТИНИ.....	4
2.1. ОПИС НА ДВОСТЕПЕНИОТ ТЕСТ ЗА НИВОАТА 1 И 2.....	4
2.2. ОПИС НА ДВОСТЕПЕНИОТ ТЕСТ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	8
3. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ТЕСТОТ.....	13
3.1. ПРИЈАВУВАЊЕ ЗА ТЕСТИРАЊЕ.....	13
3.2. ДОЛЖНОСТИ НА КАНДИДАТИТЕ.....	13
3.3. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ТЕСТИРАЊЕТО.....	14
4. СОВЕТИ ЗА САМОСТОЈНО УЧЕЊЕ, ПОДОБРУВАЊЕ ИЛИ ОДРЖУВАЊЕ НА СТЕКНАТОТО НИВО НА ВЕШТИНИТЕ	15
4.1. ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ.....	15
4.2. ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ.....	16
4.3. ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ.....	19
4.4. ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ.....	21
ПРИЛОГ 1 – ПРЕГЛЕД НА ВЛАДЕЕЊЕ НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК ПО НИВОА	23
ПРИЛОГ 2- ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2	28
ПРИЛОГ 3 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2.....	44
ПРИЛОГ 4 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2	54
ПРИЛОГ 5 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2.....	59
ПРИЛОГ 6 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	61
ПРИЛОГ 7 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3	81
ПРИЛОГ 8 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	92
ПРИЛОГ 9 - ТЕСТ ЗА ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	99
ПРИЛОГ 10 – КЛУЧ ЗА ТЕСТОТ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2.....	102
ПРИЛОГ 11 – КЛУЧ ЗА ТЕСТОТ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ ЗА НИВОАТА 1 И 2.....	103
ПРИЛОГ 12 - КЛУЧ ЗА ТЕСТОТ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	104
ПРИЛОГ 13 - КЛУЧ ЗА ТЕСТОТ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ ЗА НИВОАТА 2 И 3.....	105

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

3.2. ВОВЕД

Овој документ има за цел да ги запознае кандидатите со структурата и содржината на СТАНАГ 6001 тестот, со процедурите и должностите на кандидатите пред и за време на тестирањето, а преку советите за самостојно учење, подобрување или одржување на стекнатото ниво да им помогне да се подготват за тестирањето.

СТАНАГ 6001 тестот го оценува општото и севкупното владеење на англискиот јазик на кандидатите без оглед на каква било претходна подготовка и јазична обука која ја имале на работното место или надвор од него. Резултатите постигнати на СТАНАГ 6001 тестот се неспоредливи со резултати кои ги добиваат кандидатите на други тестови (ALCPT, ECL, IELTS, TOEFL, BULLATS, APTIS и сл.) и се независни од нив.

Во Република Северна Македонија, се спроведува тестирање за нивоата 1, 2 и 3 согласно скалата СТАНАГ 6001. СТАНАГ 6001 тестот е двостепен и има две верзии: СТАНАГ 6001 тест за нивоата 1 и 2, и СТАНАГ 6001 тест за нивоата 2 и 3. Тестот е поделен во 4 дела кои соодветно ги тестираат четирите вештини: слушање, зборување, читање и пишување. Владеењето на вештините се означува со формат на оценка со 4 цифри и се однесуваат на вештините по следниот редослед: слушање, зборување, читање и пишување. На овој формат на оценка му претходи кодот СЈП што означува дека прикажаниот профил е стандардизиран (С) јазичен (Ј) профил (П). На пример, СЈП 3321, значи ниво 3 за слушање, ниво 3 за зборување, ниво 2 за читање и ниво 1 за пишување. Во одделни случаи може да се користи и ознаката плус (+) за да се покаже ниво на способност кое е повисоко од нивоата дефинирани во скалата од 0 до 3, но не ги исполнува сите критериуми за следното повисоко ниво.

Сите кандидати кои ќе ги задоволат минималните критериуми за постигнување ниво по сите четири вештини ќе се стекнат со уверение со важност од 3 (три) години од денот на неговото издавање.

1.2. ЦЕЛНА ГРУПА

СТАНАГ 6001 тестот е наменет за воен и цивилен персонал од Министерството за одбрана и Армијата кој треба да поседува уверение за познавање англиски јазик според стандардот СТАНАГ 6001 заради заминување на обука, школување, специјализација, работа или мисија во мултинационални НАТО средини или штабови каде англискиот јазик се користи за комуникација, контрола и извршување на работните задачи, односно:

- воен и цивилен персонал од Армијата и административни службеници од Министерството за одбрана чиј работни места налагаат соработка со силите на НАТО во доменот на воени операции, вежби и обуки, или пак комуникација и соработка со НАТО штабови или други мултинационални команди;
- воен и цивилен персонал од Армијата и административни службеници од Министерството за одбрана кој треба да биде упатен на обуки, образование или специјализација во мултинационална средина каде што работен јазик е англискиот, и
- питомци од четврта година од Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“.

2. ОПИС НА ТЕСТОВИТЕ ПО ВЕШТИНИ

2.1. ОПИС НА ДВОСТЕПЕНИОТ ТЕСТ ЗА НИВОАТА 1 И 2

ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ	
Времетраење	до 90 минути
Содржина	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • кратки белешки • многу едноставен и поврзан пишан материјал • едноставни кратки објаснувања и едноставни описи на луѓе, места или нешта • кратки упатства/насоки (формулар за пријавување, мапи, менија, именици, брошури, едноставни распореди) <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • конкретни, фактички и предвидливи текстови • описи на лица, места и нешта • раскажување на сегашни, минати и идни настани • вести за секојдневни настани • едноставни биографски податоци • едноставен технички материјал за општ читател • фактички описи и детали
Видови задачи	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • главна идеја • специфични детали (Кој?/Каде?/Кога?), <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • главна идеја и детали (Кој?/Што?/Каде?/Кога?), • насоки и/или инструкции, • причинско-последични врски (Зошто?), • условни реченици и негации (Како?), • конкретни прашања за текстовите.
Можни теми	Конкретни теми како лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, општи воени теми, итн.
Видови тест задачи	Тестот може да содржи прашања со повеќекратен избор, прашања со краток одговор, задачи со поврзување, задачи со пополнување на празни места или недовршени реченици за дополнување.
Број на тест задачи	<ul style="list-style-type: none"> • до 20 текста за ниво 1. • до 20 текста за ниво 2.
Видови текстови	<p>НИВО 1 – ориентациони, со едноставни општи информации, едноставен дискурс и генерички вокабулар, главно во сегашно време</p> <p>НИВО 2 – информативни, со конкретни информации, тематски вокабулар, поврзан дискурс, повеќе временски рамки (сегашно, минато и идно време)</p>
Должина на текстови	<p>НИВО 1 – околу 70 зборови по текст</p> <p>НИВО 2 – околу 200 зборови по текст</p>

Бодување и оценување	Секој точен одговор носи по еден поен. Не се одземаат поени за неточни одговори.
Забележување на одговори	Одговорите се забележуваат на посебен образец за внесување одговори, со заокружување на една опција или со допишување на бараниот одговор.
Критериум за постигнување на ниво	<ul style="list-style-type: none"> за стекнување ниво 1: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 за стекнување ниво 1+ : најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 и 50% точни одговори за ниво 2 за стекнување ниво 2 : најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 и 70% точни одговори на задачите за ниво 2

ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ	
Времетраење	Околу 60 минути. Времетраењето зависи од должината на аудио извадоците.
Содржина	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> познати фрази и кратки, прости реченици секојдневни теми за преживување секојдневни потреби како најосновни изрази на учтивост, патување и потреби кои произлегуваат од работното место конкретни изрази, прости прашања и одговори и многу едноставни разговори едноставни насоки и упатства <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> секојдневен разговор поврзан со работата и општеството описи на лица, места и нешта раскажување на сегашни, минати и идни настани
Видови задачи	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> разбирање на главна идеја <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> разбирање на главна идеја/идеи и детали: <ul style="list-style-type: none"> одговарање на конкретни прашања за текстови подредување по важност презентирани информации идентификување лица, места и нешта поврзани со главната идеја меѓусебна врска помеѓу лица, места и нешта временска подреденост на настани причинско-последични врски резултат
Можни теми	Конкретни теми како лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, општи воени теми, итн.
Извори на извадоците	Аудио извадоците се земени од автентични извори. Аудио извадоците можат да бидат монолози, дијалози или разговори (дебати и интервјуа).
Тест задачи	Тестот може да содржи прашања со повеќекратен избор, прашања со краток одговор, задачи со поврзување, задачи со пополнување на празни места или недовршени реченици за дополнување.

Број на тест задачи	<ul style="list-style-type: none"> до 20 аудио извадоци за ниво 1 до 20 аудио извадоци за ниво 2
Видови текстови	<p>НИВО 1 – ориентациони, со прости кратки реченици и едноставен вокабулар, главно во сегашно време</p> <p>НИВО 2 – информативни, со проширени и сложени реченици за конкретни информации, со тематски вокабулар, во повеќе временски рамки (сегашно, минато и идно време)</p>
Должина на аудио извадоци	<p>НИВО 1 – околу 30 секунди. Аудио извадоците се слушаат само еднаш.</p> <p>НИВО 2 – околу 1 минута. Аудио извадоците се слушаат само еднаш.</p>
Бодување и оценување	Секој точен одговор носи по еден поен. Не се одземаат поени за неточни одговори.
Забележување на одговори	Одговорите се забележуваат на посебен образец за внесување одговори, со заокружување на една опција или со допишување на бараниот одговор.
Критериум за постигнување на ниво	<ul style="list-style-type: none"> за стекнување ниво 1: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 за стекнување ниво 1+: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 и 50% точни одговори на задачите за ниво 2 за стекнување ниво 2: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 1 и 70% точни одговори на задачите за ниво 2

ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ	
Времетраење	до 75 минути
Содржина	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> пишување или пополнување на: листи, кратки белешки, разгледници, кратки лични писма, телефонски пораки, покани, формулари, пријави <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> едноставна лична кореспонденција, кореспонденција и документи поврзани со работното место меморандуми кратки извештаи лични писма
Видови задачи	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> едноставни текстови со кратки и прости реченици <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> детални инструкции детални описи на луѓе, места и/или нешта раскажување за сегашни, минати и идни настани
Можни теми	Конкретни теми како лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, општи воени теми, итн.
Делови на тестот	<p>Тестот се состои од 3 задачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> Задача 1 опфаќа под-задачи за ниво 1 Задача 2 опфаќа под-задачи за ниво 1 и ниво 2 Задача 3 опфаќа под-задачи за ниво 2 <p>За секоја задача е наведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> предложена должина за одговорот на кандидатот (на пример, неколку реченици, неколку пасуси, број на зборови, итн.),

	<ul style="list-style-type: none"> – предложено време за одговарање на секоја задача (на пример, 10 минути, 25 минути), – до кого е упатен одговорот (на пример, близок пријател, колега, претпоставен, итн.), – критериум за оценување (организација на текст, поврзаност на идеи итн.).
Оценување	Оценувањето е врз основа на јазикот произведен за време на тестот согласно описите за нивоата 1, 1+ или 2 според скалата СТАНАГ 6001. Секој тест се оценува независно од двајца оценувачи. Во случај на несовпаѓање во оценувањето, се вклучува и трет оценувач. Конечната оценка се добива кога две од вкупно три оценувања ќе бидат идентични.

ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ	
Времетраење	до 20 минути
Содржина	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • најосновни изрази за учтивост • едноставни биографски податоци • основни потреби (нарачување оброци, обезбедување сместување и превоз, купување) <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • конкретни теми (работни процедури, семејство, лично минато и интереси, патувања, тековни настани) • лични теми и теми поврзани со сместување • информации поврзани со факти
Видови задачи	<p>НИВО 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • разменување поздрави • претставување • поставување прашања и одговарање на секојдневни едноставни прашања • зборување за предвидливи лични потреби • учество во кратки разговори • справување со основни ситуации за преживување преку игра на доделени улоги (role-play) <p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • детални описи на луѓе, места и/или нешта • раскажување сегашни, минати и идни активности • давање јасни инструкции и/или насоки • зборување за актуелен настан • справување со позната ситуација со компликација преку игра на доделени улоги (role-play)
Можни теми	Конкретни теми како лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, општи воени теми, итн.
Делови на интервјуто	почетна фаза - 3-4 минути (не се оценува)
	главна фаза - 15 минути (се оценува)
	завршна фаза - 1-2 минути (не се оценува)

Оценување	Оценувањето се врши врз основа на јазикот произведен за време на интервјуте согласно описите за нивоата 1, 1+ или 2 според скалата СТАНАГ 6001. Интервјуте се снима во аудио формат и се оценува независно од двајца оценувачи. Во случај на несовпаѓање во оценувањето, се вклучува и трет оценувач. Конечната оценка се добива кога две од вкупно три оценувања ќе бидат идентични.
-----------	---

2.2. ОПИС НА ДВОСТЕПЕНИОТ ТЕСТ ЗА НИВОАТА 2 И 3

ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ	
Времетраење	до 120 минути
Содржина	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • конкретни, фактички и предвидливи текстови • описи на лица, места и нешта • раскажување на сегашни, минати и идни настани • вести за секојдневни настани • едноставни биографски податоци • едноставен технички материјал за општ читател • фактички описи и детали <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • автентичен пишан материјал на општи и професионални теми • материјал од полето на лична професија • апстрактни концепти на теми за воено-безбедносни, економско-политички, научно-технички и културно-општествени прашања
Видови задачи	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • главна идеја и детали (Кој?/Што?/Каде?/Кога?), • насоки и/или инструкции, • причинско-последични врски (Зошто?), • условни реченици и негации (Како?), • конкретни прашања за текстовите. <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • апстрактни и хипотетички околности • поткрепено мислење, аргументирање, образложување • заклучоци, предлози, решенија, аргументи за и против • споредба и контраст на идеи • хумор, иронија, емотивни конотации и финеси • технички лексикон во домен на својата специјалност
Можни теми	<p>Општи конкретни теми: лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, итн.</p> <p>Општи апстрактни теми: животна средина, политика, економија, култура, наука, технологија, итн.</p> <p>Воени теми: воена обука и воена кариера, учество во операции, мисии и вежби на НАТО и ПЗМ, итн.</p>

Видови тест задачи	Тестот може да содржи прашања со повеќекратен избор, прашања со краток одговор, задачи со поврзување, задачи со пополнување на празни места или недовршени реченици за дополнување.
Број на тест задачи	<ul style="list-style-type: none"> до 20 текста за ниво 2 до 20 текста за ниво 3
Видови текстови	НИВО 2 – информативни, со конкретни информации, тематски вокабулар, поврзан дискурс, повеќе временски рамки (сегашно, минато и идно време) НИВО 3 – евалуативни, авторот е присутен преку идеите или ставовите кои ги искажува за општествени, културни, политички и др. теми, преку користење апстрактен и конкретен лексикон, апстрактни лингвистички формулации во сложени реченици, и преку вокабулар специфичен за одредени области
Должина на текстови	НИВО 2 – околу 200 зборови по текст НИВО 3 – до 300 зборови по текст
Забележување на одговори	Одговорите се забележуваат на посебен образец за внесување одговори, со заокружување на една опција или со допишување на бараниот одговор.
Бодување и оценување	Секој точен одговор носи по еден поен. Не се одземаат поени за неточни одговори.
Критериум за постигнување на ниво	<ul style="list-style-type: none"> за стекнување ниво 2: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 за стекнување ниво 2+ : најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 и 50% точни одговори за ниво 3 за стекнување ниво 3 : најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 и 70% точни одговори на задачите за ниво 3

ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ	
Времетраење	Околу 60 минути. Времетраењето зависи од должината на аудио извадоците.
Содржина	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> секојдневен разговор поврзан со работата и општеството описи на лица, места и нешта раскажување на сегашни, минати и идни настани <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> претежно формален и неформален говор на практични, општествени и професионални теми говор од полето на професијата јазик кој се користи на интерактивни состаноци, брифинзи и други подолги разговори апстрактни концепти на теми за воено-безбедносни, економско-политички, научно-технички и културно-општествени прашања
Видови задачи	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> разбирање на главна идеја/идеи и детали: <ul style="list-style-type: none"> одговарање на конкретни прашања за текстови подредување по важност презентирани информации идентификување лица, места и нешта поврзани со главната идеја меѓусебна врска помеѓу лица, места и нешта временска подреденост на настани

	<ul style="list-style-type: none"> о причинско-последични врски о резултат <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбирање на хипотеза, поткрепено мислење, аргументирање, изјави и бранење ставови, имплицитни и експлицитни информации • разликување на стилски нивоа • разбирање на хумор, иронија, емоционални конотации, финеси
Можни теми	<p>Општи конкретни теми: лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, итн.</p> <p>Општи апстрактни теми: животна средина, политика, економија, култура, наука, технологија, итн.</p> <p>Воени теми: воена обука и воена кариера, учество во операции, мисии и вежби на НАТО и ПЗМ, итн.</p>
Извори на извадоците	Аудио извадоците се земени од автентични извори. Аудио извадоците можат да бидат монолози, дијалози или разговори (дебати и интервјуа).
Тест задачи	Тестот може да содржи прашања со повеќекратен избор, прашања со краток одговор, задачи со поврзување, задачи со пополнување на празни места или недовршени реченици за дополнување.
Број на тест задачи	<ul style="list-style-type: none"> • до 20 аудио извадоци за ниво 2 • до 20 аудио извадоци за ниво 3
Видови текстови	<p>НИВО 2 – информативни, со проширени и сложени реченици за конкретни информации, со тематски вокабулар, во повеќе временски рамки (сегашно, минато и идно време)</p> <p>НИВО 3 – евалуативни, авторот е присутен преку идеите или ставовите кои ги искажува за општествени, културни, политички и др. теми, преку користење апстрактен и конкретен лексикон, апстрактни лингвистички формулации во сложени реченици, и преку вокабулар специфичен за одредени области</p>
Должина на аудио извадоци	<p>НИВО 2 – околу 1 минута. Аудио извадоците се слушаат само еднаш.</p> <p>НИВО 3 – околу 2 минути. Аудио извадоците се слушаат само еднаш.</p>
Бодување и оценување	Секој точен одговор носи по еден поен. Не се одземаат поени за неточни одговори.
Забележување на одговори	Одговорите се забележуваат на посебен образец за внесување одговори, со заокружување на една опција или со допишување на бараниот одговор.
Критериум за постигнување на ниво	<ul style="list-style-type: none"> • за стекнување ниво 2: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 • за стекнување ниво 2+: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 и 50% точни одговори на задачите за ниво 3 • за стекнување ниво 3: најмалку 70% точни одговори на задачите за ниво 2 и 70% точни одговори на задачите за ниво 3

ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ	
Времетраење	90 минути
Содржина	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • едноставна лична кореспонденција, кореспонденција и документи поврзани со работното место • меморандуми • кратки извештаи • лични писма <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • формална и неформална кореспонденција • документи на практични, општествени и професионални теми • апстрактни концепти на теми за воено-безбедносни, економско-политички, научно-технички и културно-општествени прашања
Видови задачи	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • текстови кои содржат факти • детални инструкции • детални описи на луѓе, места и/или нешта • раскажување за сегашни, минати и идни настани <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • есеи со аргументи, анализи, хипотези • подолги објаснувања на конкретни и апстрактни теми • раскажувања и детални описи за практични, општествени и професионални цели
Можни теми	<p>Општи конкретни теми: лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, итн.</p> <p>Општи апстрактни теми: животна средина, политика, економија, култура, наука, технологија, итн.</p> <p>Воени теми: воена обука и воена кариера, учество во операции, мисии и вежби на НАТО и ПЗМ, итн.</p>
Делови на тестот	<p>Тестот се состои од 3 задачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Задача 1 опфаќа под-задачи за ниво 2 • Задача 2 опфаќа под-задачи за ниво 2 и ниво 3 • Задача 3 опфаќа под-задачи за ниво 3 <p>За секоја задача е наведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> – предложена должина за одговорот на кандидатот (на пример, неколку реченици, неколку пасуси, број на зборови, итн.), – предложено време за одговарање на секоја задача (на пример, 10 минути, 25 минути), – до кого е упатен одговорот (на пример, близок пријател, колега, претпоставен, итн.), – критериум за оценување (на пример, организација на текст, поврзаност на идеи итн.).
Оценување	Оценувањето е врз основа на јазикот произведен за време на тестот согласно описите за нивоата 2, 2+ или 3 според скалата СТАНАГ 6001. Секој тест се оценува независно од двајца оценувачи. Во случај на несовпаѓање

	во оценувањето, се вклучува и трет оценувач. Конечната оценка се добива кога две од вкупно три оценувања ќе бидат идентични.
--	--

ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ	
Времетраење	до 30 минути
Содржина	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • конкретни теми (работни процедури, семејство, лично минато и интереси, патувања, тековни настани) • лични теми и теми поврзани со сместување • информации поврзани со факти <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • практични, општествени и професионални теми • апстрактни теми (економија, култура, наука, итн.)
Видови задачи	<p>НИВО 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • детални описи на луѓе, места и/или нешта • раскажување сегашни, минати и идни активности • давање јасни инструкции и/или насоки • зборување за актуелен настан • справување со позната ситуација со компликација преку игра на доделени улоги (role-play) <p>НИВО 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • поддржување мислења • пренесување апстрактен концепт • користење хипотези • изнесување и бранење ставови • разјаснување поенти • решавање проблем во непозната ситуација преку игра на доделени улоги (role-play)
Можни теми	<p>Општи конкретни теми: лични и семејни вести (место на живеење, семејство, работа), оброци, временски услови, сместување, сообраќај и транспорт, патување, слободно време и забава, спорт, итн.</p> <p>Општи апстрактни теми: животна средина, политика, економија, култура, наука, технологија, итн.</p> <p>Воени теми: воена обука и воена кариера, учество во операции, мисии и вежби на НАТО и ПЗМ, итн.</p>
Делови на интервјуто	почетна фаза - 3-4 минути (не се оценува)
	главна фаза - 20 минути (се оценува)
	завршна фаза - 1-2 минути (не се оценува)
Оценување	Оценувањето се врши врз основа на јазикот произведен за време на интервјуто согласно описите за нивоата 2, 2+ или 3 според скалата СТАНАГ 6001. Интервјуто се снима во аудио формат и се оценува независно од двајца оценувачи. Во случај на несовпаѓање во оценувањето, се вклучува и трет оценувач. Конечната оценка се добива кога две од вкупно три оценувања ќе бидат идентични.

3. ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ТЕСТОТ

3.1. ПРИЈАВУВАЊЕ ЗА ТЕСТИРАЊЕ

Тестирањето по СТАНАГ 6001 се спроведува во две национални сесии – генерално мај и ноември. По објавувањето на сесија за тестирање од страна на СТАНАГ 6001 тимот, сите организациони единици од МО и Армијата кои планираат нивниот персонал да се тестира ги искажуваат своите потреби до СТАНАГ 6001 тимот. По утврдувањето на вкупниот број на кандидати, СТАНАГ 6001 тимот подготвува детален распоред за тестирање (датум, време и место) според кој во еден ден можат да се тестираат најмногу две вештини.

За да бидат тестирани со СТАНАГ 6001 тестот, кандидатите треба да ги исполнуваат следните предуслови:

- за ниво 1 и 2, кандидатите треба да имаат валидно уверение за СТАНАГ 6001 со минимум СЈП 1111, или резултат од 35 до 74 поени на ALCPT/ECL тестот не постар од 1 (една) година,
- за ниво 2 и 3, кандидатите треба да имаат валидно уверение за СТАНАГ 6001 со најмалку СЈП 2222, или резултат од најмалку 75 поени на ALCPT/ECL тестот не постар од 1 (една) година.

Кандидатите кои поседуваат валидно уверение издадено од СТАНАГ 6001 тимот од МО на Република Северна Македонија може да се пријават за повторно тестирање за повисоко ниво само ако во меѓувреме го подобриле нивото на владеење на јазикот или доколку истото е потребно за извршување на некоја идна задача. Доколку овие кандидати се тестираат во рамките на периодот на важност на уверението кое го поседуваат, последниот остварен резултат ќе се смета за валиден, односно претходниот резултат ќе се смета за неважечки. Во ваков случај кандидатите се должни да го достават уверението до СТАНАГ 6001 тимот пред повторното тестирање.

Доколку кандидатот не положи најмногу две вештини, за истите може повторно да биде тестиран во наредната сесија во која се тестираат истите нивоа за што е потребно кандидатот повторно да биде пријавен.

Доколку кандидатот не положи повеќе од две вештини, со право на повторно тестирање се стекнува по истекот на 12 месеци од датумот на тестирањето.

3.2. ДОЛЖНОСТИ НА КАНДИДАТИТЕ

Пред тестирањето, кандидатот е должен:

- соодветно да се информира за полагањето на тестот (место и време на тестирање), и
- соодветно да се запознае со форматот на тестот преку „Спецификацијата за СТАНАГ 6001 тест“ која СТАНАГ 6001 тимот ја објавува два месеци пред тестирањето.

На денот на тестирањето, кандидатот:

- треба да пристигне 15 минути пред почетокот на тестирањето,
- треба да покаже валиден документ за идентификација со фотографија (лична карта, пасош, или воена легитимација).
- пожелно е да носи прибор за пишување (молив, гума и пенкало).

Пред почетокот на тестирањето, кандидатот:

- ги остава сите лични предмети на место назначено од страна на администраторот,
- седнува на посоченото место,

- го исклучува мобилниот телефон,
- пополнува изјава за психофизичка подготвеност за непречено тестирање,
- добива тест и образец за внесување на одговорите, и
- го внесува пин бројот кој претходно го добил во плико.

За време на тестирањето, кандидатот:

- ја почитува забраната за комуникација,
- се придржува кон упатствата кои ги добива од администраторот на тестот,
- доколку има нејаснотии или прашања, кандидатот треба дискретно да се обрати до администраторот на тестот
- не смее да користи речници и други помошни материјали за време на тестирањето,
- може на кратко да ја напушти просторијата само со дозвола од администраторот

3.3. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ТЕСТИРАЊЕТО

По завршувањето на тестирањето, СТАНАГ 6001 тимот формира Стандардизиран јазичен профил (СЈП) со четири оценки за секој кандидат и истиот го доставува до организационите единици на кандидатите. Врз основа на добиениот резултат, сите кандидати имаат право на приговор кој се доставува до СТАНАГ 6001 тимот во рок од 48 часа од приемот на резултатите. СТАНАГ 6001 тимот го разгледува приговорот и доставува одговор во рок од 5 (пет) работни дена со образложение за прифаќање или одбивање на приговорот. Можни причини за прифаќање на приговорот се: погрешно преброени поени на тестовите за вештините читање и слушање, нарушени услови за тестирање (бучава, технички проблеми, сл.), и други причини за кои СТАНАГ 6001 тимот смета дека имале влијание врз резултатите од тестирањето.

4. СОВЕТИ ЗА САМОСТОЈНО УЧЕЊЕ, ПОДОБРУВАЊЕ ИЛИ ОДРЖУВАЊЕ НА СТЕКНАТОТО НИВО НА ВЕШТИНИТЕ

Во прилог бр. 1 се наоѓа „Преглед на владеење на англискиот јазик по нивоа“ во согласност со СТАНАГ 6001, кој може да го искористите како алатка за самоевалуација. Доколку сметате дека вашето ниво на познавање англиски јазик е ниско (на пример, ниво 0+, 1, или 1+ по СТАНАГ 6001), ве охрабруваме да се вклучите во настава по англиски јазик или пак да започнете индивидуални часови со наставник по англиски јазик. Но, доколку сметате дека вашето познавање е повисоко (на пример, ниво 2, 2+или 3 по СТАНАГ 6001), во продолжение предлагаме неколку совети за самостојно учење, подобрување или одржување на стекнатото ниво за секоја вештина одделно.

4.1. ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ

1. *Читајте колку што е можно повеќе и почесто на англиски јазик.*
 - Читајте текстови и статии од интернет, весници или списанија на различни теми (на пример, *The New York Times, Science Times, The Economist, The Gardian, National Public Radio (NPR), BBC*, итн.)
 - Читајте на теми кои ве интересираат и кои НЕ ве интересираат.
 - Напишете прашања за текстовите и статиите што ги читате и самостојно одговорете ги.
 - Можете да најдете партнер/ка со кој/а ќе ги разменуваат текстовите, статиите и прашањата.
 - Постојано практикувајте користење на нови зборови со кои се среќавате во говорот и пишувањето.
2. *Континуирано проширувајте го вашиот вокабулар. Важно е да го зголемите вокабуларот за да можете да разбирате текстови и статии на различни теми.*
 - Развијте систем за запишување на непознати зборови.
 - Напишете нов збор од едната страна на картичката, а на задната страна напишете ја неговата дефиниција и реченицата во која сте го виделе зборот. Ова ќе ви помогне да ја научите правилната употреба на зборот. Почесто повторувајте ги зборовите и секогаш мешајте ги картичките.
 - Групирајте ги зборовите по тема (на пример, семејство, занимања, екологија, итн.)
 - Групирајте ги зборовите по значење, на пример антоними (зборови со спротивно значење) и синоними (зборови со слично значење)
 - антоними (*relevant-irrelevant; abstract-concrete*)
 - синоними (*excellent, outstanding, superb*)
 - Проширете го вашиот вокабулар со анализа на делови од зборовите. Проучете ги корените, префиксите и суфиксите. Проучете ги зборовните групи (e.g., *enjoyment, enjoy; enjoyable, enjoyably*)
 - Редовно повторувајте ги новите зборови за полесно да ги запомнете.
 - Користете го контекстот за да го погодите значењето на непознатите зборови.
 - Погледнете ги другите зборови и структури околу непознатиот збор за да ви помогнат да го разберете.
 - Доколку контекстот не ви помогне, побарајте примери со објаснување за значењето на тој збор.
 - Користете разновидни помагала за учење на нови зборови.

- Користете англиско-англиски речник за да го научите точното значење и употреба на зборот.
 - Посетувајте веб-страници кои секој ден разработуваат нов збор или кои испраќаат е-пошта со нов збор секој ден (на пример, <https://www.thefreedictionary.com/>).
 - Вежбајте ја правилната употреба преку правење реченици со нови зборови. Ова ќе ви помогне да се сетите на значењето и точното користење на зборовите.
 - Замолете некој наставник по англиски јазик да ги провери вашите реченици.
 - Редовно повторувајте ги новите зборови за да ги запомните.
3. *Обрнете внимание на целокупната структура на подолгите и посложените текстови и статии.*
- Користете го вашето познавање од граматиката за да ги разберете потешките делови од текстот.
 - Барајте зборови што се однесуваат на информации спомнати во претходниот дел од текстот.
 - Читајте ги текстовите од почеток до крај. Размислете внимателно за тоа како идеите се поврзани во еден текст. Врските помеѓу речениците и врските меѓу пасусите се од клучно значење за целосно разбирање на текстот.
 - За да ја разберете структурата на текстот што го читате, напишете ги главните идеи на текстот.
 - Започнете со одредување на главната идеја (или главните идеи) презентирани/и во секој пасус. Правете разлика помеѓу главните идеи и нивните детали.
 - Напишете една реченица или фраза во која ќе ги сумирате ставовите.
 - Додајте важни детали кои ја поддржуваат секоја идеја.
 - Обрнете внимание на поврзаноста помеѓу деталите и главните идеи.
 - Обрнете внимание на **преодните сврзници** кои се користат за:
 - последователност (first, second, next, finally,...)
 - причини (because, since,...)
 - последици (as a result, so, therefore,...)
 - примери (for example, such as,...)
 - споредби (in contrast, on the other hand,...)
 - повторување на информации (in other words, that is,...)
 - заклучоци (in conclusion, in summary,...)

4.2. ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ

1. *Секојдневно слушајте различни медиуми на англиски јазик (на пример, телевизија, радио, подкасти, итн.) и постепено зголемувајте го времето што го поминувате во слушање.*
- Слушајте различни видови материјали.
 - Слушајте активно. Обидете се да одговорите на "wh" прашања: who, what, when, where, why, how.
 - Слушајте пасивно за да ја добиете општата идеја за тоа што се зборува.
 - Водете дневник за слушање (листа на сè што слушате секој ден / неделно).
 - После слушањето, напишете резиме од 1 реченица за да се потсетите на главната идеја на материјалот што сте го слушнале.
 - Запишете нови изрази, идиоми и зборови што ги слушате.

- Подобрувајте ја способноста за слушање преку пишување диктати. Замолете некој да ви прочита некаков текст. Добри извори на материјали се весници, списанија и учебници. Запишете ги важните точки што ги слушате.
 - Гледајте или слушајте програми на англиски јазик.
 - Гледајте телевизиски програми.
 - CNN, the Discovery Channel, National Geographic, итн.
 - Гледајте филмови, сапунски опери или комедии на телевизија.
 - Гледајте заедно со пријател и разговарајте на англиски јазик за она што сте слушнале/гледале.
 - Гледајте филмови и други видеа (исклучете го текстот на англиски јазик!) или одете во кино да гледате филм на англиски јазик.
 - Слушајте аудио книга на англиски јазик.
 - Слушајте музика на англиски јазик, а потоа проверете го текстот на интернет (на пример, www.lyrics.com)
 - Слушајте снимки на англиски јазик за кои е достапен и текстот. Слушајте ја секоја снимка најмалку 3 пати.
 - Првиот пат, запишете ги главните идеи што ги слушате.
 - Вториот пат, прочитајте го текстот и слушајте ги идеите што ги запишавте.
 - Третиот пат, запишувајте ги сите зборови и фрази што не ги разбравте и побарајте ги во речник.
 - Одете на интернет страници за да вежбате да слушате на англиски јазик, на пример:
 - National Public Radio (www.npr.org)
 - CBS News (www.cbsnews.com)
 - Randall's Cyber Listening Lab (www.esl-lab.com)
 - BBC World Service.com Learning English (www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish)
 - Слушајте целосни аудио снимки од предавања (на пример, TED talks)
2. *Користете ги локалните ресурси за да вежбате да слушате на англиски јазик.*
- Посетувајте места каде што можете да слушате англиски јазик.
 - Запишете се на курс по англиски јазик.
 - Одете во музеј и одберете аудио-турнеја на англиски јазик.
 - Следете туристички водич на англиски јазик во вашиот град.
 - Јавете се или посетете хотел каде што престојуваат туристи и добијте информации на англиски јазик за цената на хотелите, сместувачките капацитети или хотелските удобности.
 - Јавете се и одберете ја опцијата да слушате информации снимени на англиски јазик, како што е распоред на филмови, временски извештај, информации за лет на авион, итн.
3. *Слушате подолги предавања и говори.*
- Посетувајте настани на англиски јазик (предавања, работилници, семинари или други активности во културни центри или музеи) каде што луѓето се поканети да зборуваат на англиски јазик за нивната работа.
 - Слушајте разни видови разговори на различни теми, вклучувајќи ги и темите за кои имате слаби познавања или НЕ се од ваш интерес.
 - Поделете ги подолгите материјали на делови и слушајте ги деловите неколку пати додека не ги разберете главните поенти и текот на идеите.

- Паузирајте го материјалот и предвидете што ќе следи.
 - Обрнете внимание на разликите помеѓу презентираниите главни идеи и нивните детали, фактите, примерите и мислењата
 - Обрнете внимание на структурата на материјалот. На пример, предавањата или презентациите имаат вовед, главен дел и заклучок, додека наративите, т.е. раскажувањата имаат почеток, средина и крај.
 - Размислете внимателно за целта на материјалот што го слушате.
 - Обидете се да одговорите на прашањето: „Што се обидува говорникот да постигне?“
 - Запишете ги само информациите што ги слушате. Бидете внимателни да не ги толкувате информациите врз основа на вашето лично разбирање или познавање на темата.
 - Фаќајте белешки додека слушате разговори или предавања. Ова ќе ви помогне да ги препознаете главните идеи.
 - Работете со партнер. Слушајте и поединечно запишувајте што сте слушнале.
 - Споредете ги забелешките со партнерот и проверете ги разликите и/или сличностите.
 - Користете ги вашите белешки за да му кажете на вашиот партнер што сте слушнале.
 - Користете ги белешките за да напишете краток преглед или резиме.
 - Постепено зголемувајте ја должината на разговорите, а со тоа и на вашите резимеа.
4. *Обрнете внимание на сигналите кои ќе ви помогнат да ја разберете организацијата на говорот, врските помеѓу идеите и важноста на идеите.*
- Слушајте ги изразите и зборовите кои ви го кажуваат видот на информациите кои се даваат:
 - мислење (I think, It appears that, It is thought that)
 - теорија (In theory)
 - заклучок (therefore, then)
 - негации (not, зборови што почнуваат со "un," "non," "dis" "a")
 - филери (неважни информации) (uh, er, um)
 - Слушајте ги важните зборови или изрази кои ги поврзуваат идеите со цел да го препознаете нивниот меѓусебен однос.
 - Размислете внимателно за врската помеѓу идеите што ги покажуваат овие зборови:
 - причина (because, since)
 - резултат (as a result, so, therefore, thus, consequently)
 - примери (for example, such as)
 - споредби (in contrast, than)
 - спротивна идеја (on the other hand, however)
 - друга идеја (furthermore, moreover, besides)
 - слична идеја (similarly, likewise)
 - преформулирање (in other words, that is)
 - заклучоци (in conclusion, in summary)
 - Обрнете внимание на интонацијата и на другите начини преку кои говорителите укажуваат дека информациите се важни.
 - Важни клучни зборови или изрази често се:

- повторувани
- парафразирани (информации кои се повторуваат со други зборови)
- кажани погласно и појасно
- акцентирани (нагласени)
- Обрнете внимание на интонациите кои се користат за изразување на различни емоции.
 - Емоциите се често изразени преку промени во интонацијата или акцентот.
 - Изборот на зборови може да укаже на возбуда, лутина, среќа или фрустрација.
- Обрнете внимание на паузите помеѓу важните поенти.
 - Обрнете внимание на броевите што може да ги слушнете во цени, времиња или адреси.
 - Обрнете внимание на глаголите и другите изрази кои покажуваат дали некој настан се случува во минатото, сегашноста или иднината.

4.3. ВЕШТИНА ЗБОРУВАЊЕ

1. Обидете се да зборувате на англиски јазик секој ден. Ова ќе придонесе вашиот говор да стане течен со што ќе се подобри вашата самодоверба.
2. Комуницирајте со луѓе кои сакаат да зборуваат на англиски јазик. Ако не можете да најдете некој чиј мајчин јазик му/и е англискиот, најдете пријател кој сака да вежба да зборува на англиски јазик и кој ќе зборува само на англиски одреден временски период.
3. Во временски ограничен период (1-2 минути), зборувајте на различни секојдневни теми без многу подготовки.
 - Напишете неколку прашања на различни теми, на пример: семејство, хобија, пријатели, работа итн. Одговорете ги прашањата на глас.
 - Направете листа на општи теми за зборување, на пример:
 - Личности на кои им се восхитувате
 - Места кои уживате да ги посетувате
 - Нешта кои уживате да ги правите
 Одберете специфичен пример за секоја тема (родител, продавница, читање книги, итн.) и зборувајте околу 1 минута без многу подготовки.
4. Зборувајте за тековни настани.
 - Слушајте вести, информативни емисии, временска прогноза, итн. и запишете што сте слушнале. Потоа информирајте го пријателот на англиски јазик.
5. Вежбајте да зборувате на различни теми.
 - Напишете три прашања за материјалот што го сте го прочитале или слушнале.
 - Обидете се да одговорите на прашањата на глас.
 - Поддржете ги вашите идеи со детали, причини или примери од текстовите. Користете соодветни сврзници за да биде јасна врска помеѓу идеите. На пример, *first, second, for example, therefore, because, итн.*
6. Вежбајте искажување мислења.
 - Читајте колумни во пишани или електронски весници, списанија, итн.
 - Сумирајте ги ставовите на авторот и зборувајте со пријателот. Дајте го вашето мислење и образложете зошто мислите така.
 - Побарајте мислење од пријателот во врска со истата колумна. Зборувајте за евентуалните разлики.

7. Вежбајте да сумирате информации што сте ги слушнале или прочитале.
 - Прочитајте кратка вест во весник.
 - Запишете ги важните зборови и побарајте го нивниот изговор или прашајте роден говорител да ви каже како да ги изговорите.
 - Сумирајте ја веста користејќи ги новите зборови и вежбајте да го кажете истото неколку пати. Со секое повторување вашиот говор ќе станува сè потечен.
 - Гледајте кратка сцена од филм или ТВ програма (околу 2 – 3 минути). Сумирајте што правел секој лик и објаснете зошто.
8. Вежбајте да зборувате во ограничено време (3-4 минути) на различни апстрактни теми (култура, наука, медицина, економија, итн.) без многу подготовка. Направете листа на прашања и одговорите на секое прашање на глас. Обидете се да одговорите во предложеното време.
9. Користете книги со аудио ЦД-а, или подкасти со текстови, за да ги подобрите изговорот, акцентот и интонацијата во англискиот јазик. Слушајте како зборуваат и забележете ги паузите, акцентот и интонацијата на текстот. Прочитајте го текстот и обидете се да ги имитирате паузите, акцентот и интонацијата.
10. Вежбајте изговор и интонација со читање на глас.
 - Снимајте се за да го слушнете вашиот акцент. Обрнете внимание на вашите грешки.
 - Вежбајте го изговорот на завршетоците на зборовите (-ed, -s, -ing, -tion, итн).
 - Слушнете како зборува роден говорител. Снимете се повторувајќи ја истата информација и направете споредба. Обидете се да зборувате јасно со добар изговор и интонација. Зборувајте со доверба. Вашиот говор ќе биде неразбирлив доколку зборувате отсечно, т.е. збор по збор. Обидете се да зборувате во „мисловни целини“.
11. Најдете начини за подобрување на вашата флуентност, т.е. вашиот говор да стане течен.
 - Слушајте радио и гледајте телевизија и филмови. Обрнете внимание на идиоматската употреба на јазикот и различните акценти или говорни целини што се користат.
 - Запишете ги новите изрази што ги слушате. Обидете се да ги користите изразите во вашите секојдневни разговори на англиски јазик.
 - Изберете лик од филм или ТВ шоу. Повторете ги зборовите на ликот, следејќи ја интонацијата додека тој или таа зборува. Имитирајте го и нејзиниот/неговиот говор на телото.
12. Збогатувајте го вашиот речник преку читање новинарски статии и колумни на различни теми на англиски јазик. Запишувајте нови зборови што ги среќавате при читањето и вежбајте го нивниот изговор.
13. Проширете го вашиот вокабулар и подобрете ја вашата граматика во говорот.
 - Научете ги основните граматички правила за да зборувате граматички правилно.
 - Додека учите нови зборови и изрази, вежбајте јасно да ги изговарате.
 - Преземајте ризици. Користете нови зборови и изрази во говорот секој ден.
14. За време на тестирањето (т.е. интервјуто), доколку сакате да го постигнете вашиот максимум, потребно е да ги избегнувате следните ситуации:
 - Одбивање да се зборува.
Ако од било која причина не сакате да зборувате, тестирачите нема да имаат соодветен примерок за оценување и затоа нема да бидете оценети.

- *Користење на мајчиниот јазик во интервјуто.*
Доколку користите зборови на мајчин јазик, тестирачот ова ќе го забележи како доказ за „распаѓање“ на вашиот јазик.
- *Давање на премногу кратки одговори.*
Чести кратки одговори можат да резултираат во несоодветен примерок за оценување.
- *Одбивање да се зборува на одредена тема.*
Можеби некоја тема е чувствителна за вас и заради тоа можете да побарате да не разговарате за неа. Но, ако ова се случи повеќе од еднаш, тестирачот може да претпостави дека се работи за избегнување и/или желба да се контролира тестот.
- *Одбивање да учествувате во игра на доделени улоги (role-play).*
Некои кандидати или не им се допаѓаат добиените улоги или не се во состојба да учествуваат во игра на доделени улоги. Сепак, ова е една од задачите за стекнување на соодветен примерок за оценување.
- *Прекумерна употреба на една тема.*
Кандидатот мора да зборува на дадените теми, а не да ги избегнува и да зборува на омилени теми. Кандидатот мора да се обиде да одговори на дадената тема без оглед на тоа колкави се неговите познавања, особено за повисоките нивоа.

4.4. ВЕШТИНА ПИШУВАЊЕ

1. Секојдневно вежбајте пишување.

- Водете дневник. Запишувајте ги вашите размислувања за тоа што ви се случува или за теми за кои сте заинтересирани.
 - Започнете со пишување на мајчин јазик. Ова ќе ви помогне да се навикнете да пишувате и ќе стекнете доверба во вашата способност за пишување.
 - Кога пишувањето ќе ви стане полесно, дневникот продолжете да го пишувате на англиски јазик.
- Најдете пријател/ка за допишување. Разменувајте електронски пораки.

2. Обрнете внимание на вашата граматика и структура на речениците.

- Проучете ги основите на англиската граматика и збогатувајте го вашиот вокабулар.
- Вежбајте да пишувате точни реченици на англиски јазик. Започнете со пишување прости реченици.
- Внимавајте секоја реченица да има подмет и прирок, и прирокот да се согласува со подметот. На пример:
 - The student likes...;
 - The students like...
- Одберете две од напишаните реченици и вежбајте да ги комбинирате во една реченица.
- Препрочитајте го напишаното. Најдете ги и поправете ги грешките.

3. Проучете ја организацијата на добро напишаните пасуси и есеи.

- Еден добар пасус содржи една главна идеја. Оваа идеја обично е напишана во првата реченица, која се нарекува тематска реченица. Секој пасус треба да содржи еден аспект од генералната поента (тема) на есејот.
- Пишувајте пасуси на англиски кои се фокусираат на една главна идеја и содржат неколку целосни реченици кои ја објаснуваат или поддржуваат таа идеја.

4. *Размислете кој ќе го чита тоа што сте го напишале. Во некои ситуации треба да пишувате на формален начин и структурата на речениците, употребата на вокабуларот и стилот треба да го одразуваат тоа.*
5. *Обрнете внимание на тоа како идеите поддржуваат некој став или мислење и вежбајте да пишувате идеи кои би ги поддржувале вашите ставови.*
 - Читајте статии и есеи кои искажуваат мислења за некое прашање (на пример, општествено, еколошко, образовно, итн.).
 - Препознајте го мислењето или мислењата на авторот.
 - Забележете како авторот се осврнува на евентуални несогласувања со неговото мислење.
 - Забележете ги начините на кои писателот ги поддржува идеите.
 - Напишете одговор на написот или есејот на англиски јазик, заземајќи го спротивното гледиште.
 - Направете концепт на вашиот одговор.
 - Не заборавајте да ги поддржите вашите идеи.
 - Повторно прочитајте го она што сте го напишале.
 - Речениците кои ја поддржуваат главната идеја треба да се јасно поврзани со неа.
 - Проверете дали сте ги разработиле сите ваши ставови во детали и дали е потребно да допишете дополнителни аргументи за ги зајакнете вашите ставови.
6. *Обрнете внимание на тоа како ги организирате идеите и размислете како читателот кој не е запознаен со вашата тема ќе може да ги следи информациите што сакате да ги презентирате.*
 - Одвојте време за да испланирате и да размислите за тоа како да ги организирате идеите за да може вашиот читател да го разбере есејот.
 - Користете соодветни зборови за да ги поврзете идеите и придружните информации на начин на кој сакате вашиот читател да ги разбере.
 - Запомнете дека вашиот читател не знае што знаете или што планирате. Дали постои можност читателот погрешно да ве разбере? Ако е така, разгледајте го начинот на кој ги презентирате и објаснувате вашите идеи.
7. *Работете на тоа да ги проширите видовите реченици што ги пишувате и да го зголемите вашиот вокабулар.*
 - Направете свој речник на англиски зборови.
 - Употребувајте ги овие зборови во вашето пишување.
 - Пишувајте подолги и посложени реченици наместо кратки, прости реченици.
 - Читајте кратки, но интересни текстови во списанија и на веб-страници на мајчин јазик. Обидете се да ги напишете идеите во сложени и точни реченици на англиски јазик.
8. *Обидете се јасно да пишувате избегнувајќи граматички грешки.*
 - Избегнувајте да користите нејасни зборови и изрази.
 - Фокусирајте се на различни делови на англиската граматика секоја недела и решавајте граматички вежби кои ги зајакнуваат тие делови.
 - Читајте статија или есеј на англиски јазик во списание или на веб страница.
 - Напишете кратка содржина.
 - Проверете што сте напишале.
9. *Читајте многу на англиски јазик. Ова ќе ви помогне да препознаете добри стилови на пишување.*

БИРО ЗА МЕЃУНАРОДНА ЈАЗИЧНА КООРДИНАЦИЈА

НАТО СТАНАГ 6001, издание 5

ПРЕГЛЕД НА ВЛАДЕЕЊЕ НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК ПО НИВОА

СТАНАГ 6001 СЛУШАЊЕ	Задачи (Што може лицето да направи со јазикот)	Содржина (Што може лицето да разбере)	Точност (Колку добро може лицето да го користи јазикот)
Ниво 3 ПРОФЕСИОНАЛНО	☐ Разбира хипотеза, поткрепено мислење, аргументирање, изјави и бранење ставови, други форми на образложување ☐ Разбира имплицитни и експлицитни информации ☐ Разликува стилски нивоа ☐ Препознава хумор, иронија, емоционални конотации, финеси	☐ Голем дел од формален и неформален говор на практични, општествени и професионални теми ☐ Говор од полето на професија ☐ Јазик кој се користи на интерактивни состаноци, брифинзи и други подолги разговори ☐ Апстрактни концепти на теми како економија, култура, наука, итн.	☐ Може точно да ги следи најважните делови од разговор меѓу образовани говорители чиј мајчин јазик е англискиот, предавања на општи теми, доволно јасни телефонски разговори, и емитувања преку медиуми ☐ Ретко бара повторување, парафразирање или објаснување ☐ Меѓутоа, може да не разбере многу брз разговор меѓу говорители чиј мајчин јазик е англискиот, сленг, регионализми или дијалекти
Ниво 2 ФУНКЦИОНАЛНО	☐ Разбира говор со факти на ниво на параграфи ☐ Одговара на конкретни прашања за текстови	☐ Секојдневен разговор поврзан со работата и општеството ☐ Конкретни теми како лични и семејни вести, работи од личен и општ интерес, секојдневни работни содржини ☐ Описи на лица, места и нешта ☐ Раскажување на сегашни, минати и идни настани	☐ Може со сигурност да разбере разговор лице в лице на стандарден дијалект, воден со нормална брзина со одредени повторувања и измена на зборови, од страна на говорител чиј мајчин јазик е англискиот кој не е навикнат на разговор со говорители чиј мајчин јазик не е англискиот ☐ Може да го разбере само општото значење на говорот од медиумите или меѓу говорители чиј мајчин јазик е англискиот кои користат стручен или софистициран јазик ☐ Не може да ги разбере финесите на јазикот кои ги надополнуваат фактите
Ниво 1 ПРЕЖИВУВАЊЕ	☐ Разбира главна идеја	☐ Познати фрази и кратки и прости реченици ☐ Секојдневни потреби како најосновни изрази на учтивост, патување и потреби кои произлегуваат од работното место ☐ Конкретни изрази, прости прашања и одговори, и многу едноставни разговори ☐ Теми како оброци, сместување, превоз, време, едноставни насоки и инструкции	☐ Дури и говорителите чиј мајчин јазик е англискиот кои се навикнати да зборуваат со говорители чиј мајчин јазик не е англискиот мора да зборуваат бавно и да повторуваат или често да користат други зборови ☐ Има многу недоразбирања и на главната идеја и фактите кои ја појаснуваат ☐ Може само да разбере говор од медиуми или разговор меѓу говорители чиј мајчин јазик е англискиот доколку содржината е целосно недвосмислена и предвидлива

СТАНАГ 6001 ЗБОРУВАЊЕ	Задачи (Што може лицето да направи со јазикот)	Содржина (Што може лицето да разбере)	Точност (Колку добро може лицето да го користи јазикот)
Ниво 3 ПРОФЕСИОНАЛНО	☐ Поддржува мислења ☐ Користи хипотези ☐ Изнесува и брани ставови ☐ Разјаснува поенти	☐ Практични, општествени и професионални теми ☐ Апстрактни теми (економија, култура, наука, итн.)	☐ Без да бара зборови или изрази, може да го користи јазикот јасно и релативно природно за слободно да образложи концепти и да ги прави идеите лесно разбирливи за говорители чиј мајчин јазик е англискиот
Ниво 2 ФУНКЦИОНАЛНО	☐ Опишува луѓе, места и нешта ☐ Раскажува сегашни, минати и идни активности ☐ Зборува за факти ☐ Споредува и прави контрасти ☐ Дава јасни инструкции и насоки	☐ Конкретни теми (работни процедури, семејство, лично минато и интереси, патување, сегашни настани) ☐ Информации поврзани со факти ☐ Лични теми и теми поврзани со сместување	☐ Може да комуницира со говорители чиј мајчин јазик е англискиот кои не се навикнати да зборуваат со говорители чиј мајчин јазик не е англискиот, иако говорителите чиј мајчин јазик е англискиот можеби ќе треба да се приспособат кон одредени ограничувања
Ниво 1 ПРЕЖИВУВАЊЕ	☐ Разменува поздрави ☐ Се претставува и идентификува ☐ Учествува во кратки разговори ☐ Прашува и одговара на прашања ☐ Зборува за предвидливи лични потреби и потреби за сместување	☐ Најосновни изрази на учтивост ☐ Едноставни биографски податоци ☐ Основни потреби (нарачување на оброци, обезбедување сместување и превоз, купување)	☐ Дури и говорителите чиј мајчин јазик е англискиот навикнати да зборуваат со говорители чиј мајчин јазик не е англискиот се напрегаат, бараат повторување и го вршат поголемиот дел од комуникацијата

СТАНАГ 6001 ЧИТАЊЕ	Задачи (Што може лицето да направи со јазикот)	Содржина (Што може лицето да разбере)	Точност (Колку добро може лицето да го користи јазикот)
Ниво 3 ПРОФЕСИОНАЛНО	☐ Разбира хипотези, поткрепено мислење, аргументирање, појаснување, различни форми на образложување ☐ Го толкува материјалот точно, поврзува идеи, разбира имплицитни информации ☐ Разликува стилски нивоа ☐ Препознава хумор, иронија, емотивни конотации и финеси	☐ Автентичен пишан материјал на општи и професионални теми ☐ Вести, информативни текстови и статии во поголеми списанија наменети за образовани читатели чиј мајчин јазик е англискиот ☐ Лична и професионална преписка ☐ Извештаи ☐ Материјал од полето на професија ☐ Апстрактни концепти на теми како економија, култура, наука, итн.	☐ Ретко погрешно разбира ☐ Не може секогаш целосно да ги разбере текстовите кои имаат необично сложена структура, ретко користени идиоми или висок степен на познавање на културата како дел од јазикот
Ниво 2 ФУНКЦИОНАЛНО	☐ Да ја најде и разбере главната идеја и деталите ☐ Да одговори на конкретни прашања за текстовите	☐ Конкретни, фактички, предвидливи текстови ☐ Описи на лица, места и нешта ☐ Раскажување на сегашни, минати и идни настани ☐ Вести кои опишуваат настани кои често се појавуваат ☐ Едноставни биографски информации ☐ Известувања ☐ Рутински деловни писма ☐ Едноставен технички материјал наменет за сите читатели	☐ Може да чита некомплицирани, но автентична проза на познати теми кои обично се дадени во предвидлив редослед што му помага на читателот да ги разбере ☐ Може да чита бавно и погрешно да разбира одредени информации
Ниво 1 ПРЕЖИВУВАЊЕ	☐ Ја разбира главната идеја ☐ Наоѓа специфични детали ☐ Го претпоставува значењето на непознатите зборови од контекст	☐ Многу едноставен поврзан пишан материјал ☐ Кратки белешки ☐ Соопштенија ☐ Лесно предвидливи описи на луѓе, места или нешта ☐ Кратки објаснувања од областа на географијата, власта, и валутата поедноставени за говорители чиј мајчин јазик не е англискиот ☐ Кратки упатства/насоки (формулар за пријавување, мапи, менија, именици, брошури, едноставни распореди)	☐ Го разбира основното значење на едноставни текстови со употреба на често користен јазик ☐ Може погрешно да разбере дури и некои едноставни текстови

СТАНАГ 6001 ПИШУВАЊЕ	ЗАДАЧИ (Што може лицето да направи со јазикот)	СОДРЖИНА (Што може лицето да разбере)	ТОЧНОСТ (Колку добро може лицето да го користи јазикот)
НИВО 3 ПРОФЕСИОНАЛНО	☐ Може да пишува аргументи, анализи, хипотези во форма на есеј и опширно да појаснува, раскажува и опишува.	☐ Формална и неформална кореспонденција и документи на практични, општествени и професионални теми. ☐ Апстрактни теми (економија, култура, наука, итн.).	☐ Грешките се повремени, не пречат точно да се разбере, и ретко му сметаат на говорителот чиј мајчин јазик е англискиот. ☐ Иако техниките кои се користат за организација на подолг текст можат на некој начин да изгледаат непознато за говорителите чиј мајчин јазик е англискиот, се пренесува точното значење. ☐ Врската и развивањето на идеите е јасна. ☐ Иако стилот на пишување може да е неприроден, пишувањето е соодветно на пригодата.
НИВО 2 ФУНКЦИОНАЛНО	☐ Може да искаже факти ☐ Може да даде инструкции ☐ Може да опише луѓе, места и нешта ☐ Може да раскаже сегашни, минати и идни активности во целосни, но едноставни параграфи	☐ Едноставна лична и работна кореспонденција и слични документи, како меморандуми, кратки извештаи, приватни писма.	☐ Може да биде разбран од лице чиј мајчин јазик е англискиот кој не е навикнат да чита материјал од лице чиј мајчин јазик не е англискиот. ☐ Идеите можат да бидат недоволно организирани според главни точки или јасно подредување на настани. Меѓутоа, врската меѓу идеите не секогаш е јасна. ☐ Грешки во граматиката, вокабуларот, правописот и интерпункцијата понекогаш можат да го извртат значењето. Меѓутоа, пишувањето главно е соодветно на пригодата.
НИВО 1 ПРЕЖИВУВАЊЕ	☐ Може да пишува за да ги задоволи непосредните лични потреби. ☐ Може да пишува кратки, прости реченици. ☐ Може да произведе неврзани реченици или фрагменти на дадена тема	☐ Списоци, кратки пораки, разгледници, кратки лични писма, телефонски пораки, покани, формулари, апликации.	☐ Може да биде разбран од читател чиј мајчин јазик е англискиот навикнат на обиди за пишување од страна на лице чиј мајчин јазик не е англискиот. ☐ Малку покажува свесна организација. ☐ Чести грешки во правописот, вокабуларот, граматиката, интерпункцијата.

Прилог 2

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

READING COMPREHENSION SAMPLE TEST
FOR LEVELS 1 AND 2

Booklet # R01

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

NUMBER OF TEST ITEMS: 40

YOU HAVE 90 MINUTES FOR THE READING SECTION

ИНСТРУКЦИИ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ

При решавањето на овој тест, внимавајте на следново:

1. Прочитајте ја ориентацијата. (Подвлечениот текст пред секоја задача кој објаснува од каде потекнува извадокот)
2. Прочитајте го извадокот внимателно.
3. Прочитајте го прашањето што следи. (Може да биде во форма на прашање или недовршена реченица)
4. Одберете го точниот одговор од четирите понудени опции и внесете го во образецот за одговори со заокружување.
5. Внимавајте на бројот на задачата при внесувањето во образецот за одговори. Доколку сметате дека сте заокружиле погрешен одговор, избришете го или пречкртајте го и заокружете го новиот избор. Конечниот одговор заокружете го со зелениот фломастер кој ќе Ви биде даден од страна на тест администраторот.

Бидејќи не се одземаат поени за погрешни одговори, во Ваш прилог е да одговорите на сите прашања.

Внимателно погледнете го примерот пред да почнете со тестот.

EXAMPLE

0. An ad in the newspaper

SHOP UTILITY PERSON needed for machine shop. Do general shop cleaning, packing and shipping. Operate simple machines.

Math test given. Apply in person.

Salinas Valley Precision, 1335 Dayton St. Unit #E, Salinas.

Who would respond to this ad?

- A. Someone looking for a job.
- B. Someone in need of a math tutor.
- C. Someone with a package to send.
- D. Someone wanting to buy a shop.

Точниот одговор е А. На образецот треба да изгледа вака:

0. (A) B C D

LEVEL 1, PART 1

You are going to read ten extracts. For questions 1-10, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There is one question for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract One

A notice on a shop

NO BICYCLES AGAINST GLASS PLEASE

1. What does the sign say?

- A. Do not leave your bicycle touching the window.
- B. Broken glass may damage your bicycle tyres.
- C. Your bicycle may not be safe.
- D. You can leave your bicycle here.

Extract Two

A short note

George,
Luke texted me to say there's just one ticket left for Saturday's concert. Still interested? If so, hurry up and let him know because several other people may want it.

Mike

2. What should George do?

- A. Reserve the last concert ticket before anyone else does.
- B. Tell Luke how many people are going to the concert.
- C. Buy several concert tickets because many people want to go.
- D. Find friends to go to the concert.

Extract Three

A written message

Dan,
Chris phoned – there's a football match sometime after school tomorrow. Put everything in your sports bag before you go to bed. I've washed everything for you.

Mum

3. What does the message say?

- A. Dan should get his football things ready this evening.
- B. Chris will ring Dan back about the time of the match.
- C. Mum will wash Dan's football clothes for him.
- D. Mum will take him to the football match.

Extract Four

A phone message

To: Emily	From: Sam
The doctor's secretary phoned – your appointment is now at 4.40 pm not 3.30 pm today. No need to ring back unless the time's a problem.	

4. Emily should ring the doctor _____.
- A. in order to make another appointment
 - B. if the new appointment is problematic
 - C. to change the day of her appointment
 - D. to cancel the appointment

Extract Five

An e-mail

*Hi Ben,
Thanks for asking me to stay a few days with you. I'd love to come,
but I can't come before Saturday. My train gets in at 17.30. Could
you pick me up from the station? Thanks.*

Thomas

5. What does the e-mail say?
- A. Thomas is coming before the weekend.
 - B. Thomas's train arrives at half past five in the afternoon.
 - C. Thomas asks Ben to meet him at the airport.
 - D. Thomas will need a ride back to the station.

Extract Six

A message at the office

Al,

DeDe called today at 12:15. She said you have a piece of certified mail to pick up. The mail room closes at 3 o'clock today.

Thank you,
N.F.

6. This note tells Al to _____.
- A. close the mail room at three
 - B. mail a letter for DeDe
 - C. come and get some mail
 - D. pick up DeDe at the mail room

Extract Seven

A sign at a building

PLEASE KEEP THIS ENTRANCE CLEAN

7. What does this sign mean?

- A. Permission is needed to park here.
- B. Only use this entrance in an emergency.
- C. Always keep this door open.
- D. Do not park in front of this entrance.

Extract Eight

Information about a show

Joe Callicot - Souvenirs

Your face on your front!

We'll take your picture (or your friend's) and print it on a T-shirt. Choose from 3 styles in fashionable pale blue, pink or white in small, medium or large size. The ideal present. Clubs and societies - ask about our special prices for large orders.
Stand 18

8. Joe Calicott _____.

- A. prints photos on various objects
- B. sells goods to shops
- C. prints T-shirts with customer's photos
- D. gives T-shirts for free

Extract Nine

A sign in a store

PICK YOUR OWN FRUIT AND PAY INSIDE SHOP

9. What does the sign say?

- A. Damaged fruit must be paid for.
- B. Do not touch the fruit before paying for it.
- C. Self-service fruit is cheaper.
- D. Choose your fruit and then pay for it.

Extract Ten

A sign on a pay phone

To use this pay phone please read the instructions written on the poster right next to it

10. What does the sign mean?

- A. Give the instructions about the phone.
- B. Read the instructions next to the phone.
- C. Pay for the telephone.
- D. Call somebody on the phone.

Extract Eleven

A letter from Rachel to Emily

Hi Emily,

Last night I went to the cinema and saw a great film. You can also read the book – and I heard on the radio that it's a true story. It's about a family with three children, two boys and a girl, who lived in a village in India. The children went to school there and had lots of friends. When the children grew up, they started thinking about moving abroad.

11. What did Rachel do yesterday?

- A. She watched a movie.
- B. She read a book.
- C. She listened to a story.
- D. She stayed at home.

Extract Twelve

An e-mail from Miriam to her friend.

Dear Phoebe,

Next week, when the school year is over, we are going to Australia on holiday with my family! I'm so excited! We are going to fly from Gatwick at 6 am so I have to get up very early. I'm going to be on a plane for over 24 hours! It's an extra-long journey because we have to stop for four hours at Berlin airport, so that they can put our luggage on the bigger plane to Sydney.

12. The journey is very long because they are going to _____.

- A. see the city of Berlin
- B. change planes
- C. go shopping
- D. wait for their luggage

Extract Thirteen

From a website of a toy museum

This museum is in the centre of the town, a few metres from the cathedral, and near the market. It contains dolls, dolls' houses, books, games and pastimes, mechanical and constructional toys. In this collection there are toys made by all sorts of toy manufacturers from the most important to the smallest, including the most ordinary toys and the most precious. There are also records of children's pastimes over the last hundred and fifty years.

13. What is the writer trying to do?

- A. to give advice
- B. to give warnings
- C. to give opinions
- D. to give information

Extract Fourteen

A sign in a church

The taking of
photographs
is not
permitted

14. What does the sign say?

- A. Photographers must not use flash.
- B. Do not use your camera here.
- C. Do not remove these photographs.
- D. Photographs are on sale here.

Extract Fifteen

A sign at a station

WARNING
*Street musicians are not
allowed to perform
in this station*

15. What does the sign mean?

- A. Musicians must not play here.
- B. Musicians will not be paid.
- C. Musicians can leave instruments here.
- D. Musicians must keep their instruments with them.

Extract Sixteen

A sign on a ticket office

Please have
exact money
ready

16. What does the sign say?

- A. You can change money here.
- B. You should have the correct money.
- C. Please check if your change is right.
- D. Make sure you pay here.

DO NOT WRITE IN THE BOOKLET

LEVEL 1, PART 2

Which notice (A-F) says this (17-20)? For questions from 17 - 20, choose the correct letter A – F.
There are two extra notices which you do not need to use.

Mark your answers on the separate answer sheet.

17. If you want to learn to play this,
call this number.	A. <u>MUSIC SHOP</u>
New and used CDs – great for the car!
18. Buy these here and listen to them
while you are travelling.	B. <u>Play the Guitar</u>
Classes for children and adults
Beginners welcome
19. You do not have to pay to go to
these concerts.	C. <u>Pop group needs new singer</u>
Call Andy on 079 651 339
20. Your age is not important for
these lessons.	D. <u>Live music here every Friday</u>
Get your free ticket today!
	E. <u>PIANO FOR SALE</u>
Looks and sounds beautiful – only 300€
	F. <u>Piano lessons</u>
Only for people who can read music
Call 072 358 999

LEVEL 2, PART 1

You are going to read ten extracts. For questions 21-30, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There is one question for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract One

From an article on cooking

Ratatouille is a dish that has grown in popularity over the last few years. It features eggplant, zucchini, tomatoes, peppers, and garlic chopped, mixed, sautéed, and finally, cooked slowly over a low heat. As the vegetables cook slowly, they make their own broth, which may be extended with a little tomato paste. The name ratatouille comes from the French word *touiller*, meaning to stir or mix together.

21. Ratatouille can best be described as a _____.

- A. sauce to put over vegetables
- B. French pastry
- C. vegetable stew
- D. pasta dish extended with tomato paste

Extract Two

A magazine article

Health clubs have undergone a major transformation that can be described in three words: mind, body, and spirit. Loud, fast, heart thumping aerobics has been replaced by the hushed tones of yoga and the controlled movements of Pilates. The clubs are responding to the needs of their customers who are increasingly looking for a retreat from their hectic lifestyles and a way to find a healthy balance in their lives by nurturing their whole selves.

22. The main idea of the paragraph is that _____.

- A. exercise is less important now than it once was
- B. people's desire has caused big changes for health clubs
- C. many health clubs will go out of business
- D. health clubs are less popular now than ten years ago

Extract Three

From a Massachusetts newspaper

A federal judge has awarded a settlement to local fishermen in their dispute with two chemical companies over a die-off of fish in Massachusetts Bay. The settlement will award them \$3.75 million for the devastation of the fishing industry that occurred two years ago. The fishermen claimed that pesticides produced by the companies contributed to the die-off.

23. This court decision will _____.

- A. hurt the local fishing industry
- B. punish companies for overfishing
- C. protect the fish from new chemicals
- D. put money in the pockets of fishermen

Extract Four

From a university newspaper

A University of Iowa building damaged by vandals has reopened, but a research lab that was also targeted will be closed indefinitely. Rats, mice and pigeons were released from cages, chemicals were dumped throughout the lab, and about forty computers were damaged. The Animal Liberation Front, an animal rights group, claimed responsibility through an e-mail sent to news sources.

24. Which is the best title for this article?

- A. Activists Uncover Illegal Experiments
- B. E-mail Leads Police to Laboratory Vandals
- C. University Still Recovering from Protest Damage
- D. Animals Escape to Destroy University Laboratory

Extract Five

An article on the Internet

Lake County authorities are warning anyone heading into remote areas to be wary of possible marijuana growing operations after 10,000 plants and a reserve of high-powered weapons were discovered. The pot garden found Tuesday was less than a mile from a similar operation where a Lake County deputy fatally shot an armed suspect last week.

Lake County Sheriff's deputies and state anti-drug officers confiscated an assault rifle with a scope, a night vision scope with an infrared beam, ammunition and several loaded firearms. The garden was located on private land between the villages of Cobb and Middletown several miles south of Clear Lake. The Sheriff's Office said footprints, freshly watered plants and three tents indicated the garden was recently occupied.

25. Police investigation revealed _____.

- A. illegally cultivated plants on private property
- B. suspicious movements of a group of people
- C. the identity of the smuggler
- D. a paramilitary training camp

Extract Six

From a South Dakota Newspaper

City workers in Aberdeen are circulating a letter to remove mayor Mike Lemson from office. The letter charges that he wrongfully fired city employees and accuses him of unfair labor practices. A large number of employees is expected to sign the letter, but it is unlikely that any action will be taken, as mayoral elections are to be held in three months.

26. City workers think that Mike Lemson _____.

- A. signed the letter
- B. will be elected again
- C. uses his power badly
- D. accomplishes very little

Extract Seven

From the international news

Forty Afghanis were killed by American soldiers yesterday near the border with Pakistan, according to both Afghan and American sources. But sources differ in their accounts of whether the Afghanis were a civilian wedding party, as is maintained by Afghan sources, or Taliban rebels, as the Americans claim. A further dispute lies in whether or not the Americans were fired upon or whether the sounds heard were only the fireworks used in traditional wedding celebrations. Americans have mistaken the two at least once before. In July 2002, A few years ago officials in Afghanistan said that 48 civilians at a wedding party were killed and 117 wounded by an American air strike.

27. What is the most suitable title for the text?

- A. Questionable Action Results in Forty Dead
- B. Prohibition of Fireworks Strongly Enforced
- C. Taliban Rebels Suffer Losses in Heavy Fighting
- D. Inaccurate Weapons Cause Tragedy in Afghanistan

Extract Eight

A newspaper article

A man's angry wife once ran \$30,000 of his life savings through a paper shredder. Fortunately the savings were in dollars and help was at hand in a little known corner of America's federal bureaucracy. Since 1862 the Damaged Currency Division of the Bureau of Engraving and Printing has pieced together partially destroyed American currency. So long as 51% of a bill remains and can be proved genuine, the bank will refund its full value.

With magnifying glasses, tweezers, scalpels and many gallons of disinfectant, the mutilated-currency specialists can spend up to two years analysing a single bill. "We don't care if it was in a fire, buried underground or water-damaged," says one. "Maybe your dog ate it. Came out the other end. Clean it up a bit. We'll take care of it." In 2006 the currency forensics handled about 20,000 cases and sent out cheques worth \$66m.

28. Which title best suits the passage?

- A. Damaged Dollars Saved
- B. Wife Spends Husband's Money
- C. Destroyed Currency Lost
- D. Husband Looking for Legal Help

Extract Nine

Newspaper article

The program to train Afghan security forces has been transformed over the past year, but a shortfall of about 1,000 NATO trainers, as well as a high dropout rate in some police units, continues to hinder their development, U.S. and Afghan officials said Monday.

At a ceremony in Kabul marking the first anniversary of NATO's training command, senior commanders outlined progress while asking for patience in the process to build up the Afghan army and police forces.

The commander of the training effort said that when he arrived a year ago, 20 percent of Afghan police had received formal training. His command has since trained 37,000 police officers, more than all those trained in the previous seven years. "What we were doing a year ago was just barely being able to teach them basic soldier skills". Over the past year, as NATO has spent \$1 billion a month on the Afghan forces, the army grew from 97,011 to 144,638 members. Police expanded their ranks from 95,958 to 116,367, according to NATO statistics.

29. According to this news report:

- A. Afghan forces are difficult to train.
- B. Training Afghan forces needs more effort.
- C. Progress has slowed considerably in recent months.
- D. The military has unreasonable expectations.

Extract Ten

Internet news article

Facebook has raised \$500 million from Goldman Sachs and a Russian investor in a deal that values the company at \$50 billion, according to people involved in the transaction. The deal makes Facebook now worth more than companies like eBay, Yahoo and Time Warner.

The new money will give Facebook more firepower to steal away valuable employees, develop new products and possibly pursue acquisitions - all without being a publicly traded company. The investment may also allow earlier shareholders, including Facebook employees, to cash out at least some of their stakes.

The new investment comes as the Securities and Exchange Commission has begun an inquiry into the increasingly hot private market for shares in Internet companies. Some experts suggest the inquiry is focused on whether certain companies are improperly using the private market to get around public disclosure requirements.

The deal could add pressure on Facebook to go public even as its executives have resisted. The popularity of shares of Microsoft and Google in the private market ultimately pressured them to pursue initial public offerings.

30. According to this article the investment gives Facebook _____.

- A. considerable growth in its value
- B. advantage on the public market
- C. a chance to steal away information
- D. a reason to give in to the public pressure

LEVEL 2, PART 2

You are going to read three extracts. For questions 31-36, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract Eleven

From an internet notice

During the next ten months, all bus operators with two or more years of service will be required to have completed 20 hours of refresher training on one of the Vehicle Maneuvering Training Buses.

Instructors who have used this new technology report that trainees develop skills more quickly than with traditional training methods. In refresher training, this new system reinforces defensive driving skills and safe driving habits. Drivers can also check their reaction times and hand-eye coordination.

As an added benefit, the city expects to save money with the simulators, because the new system reduces the amount of training time in an actual bus—saving on parts, fuel, and other operating expenses.

31. What are the bus operators required to do?

- A. Receive training in defensive driving and operating a computer.
- B. Complete ten months of refresher driver training.
- C. Train new drivers on how to operate a simulator.
- D. Complete 20 hours of training on a simulator.

32. The main purpose of the refresher training course on the simulator is to _____.

- A. make sure that all bus operators are maintaining proper driving habits.
- B. give experienced bus operators an opportunity to learn new driving techniques
- C. help all bus operators to develop hand-eye coordination
- D. reduce the city's operating budget

Extract Twelve

From a website

The World Centre for Exploration has been running since 1904. Our international, professional society has been a meeting point and unifying force for explorers and scientists worldwide. The Explorers Club is dedicated to the advancement of field research, scientific exploration, and the ideal that it is vital to preserve the instinct to explore. We foster these goals by providing research grants, educational lectures and publications, expedition planning assistance, exciting travel adventure programmes, and a forum where experts in all the diverse fields of science and exploration can meet to exchange ideas. March will mark the fifth year of the running of the Kosa Reef Protection Project.

The project is a joint effort by Kosa Marine resources, an international group of volunteer divers, and island support staff. Divers prepare fish inventories, photo and video records, and take scientific measurements documenting reef status. For the first time, this year's team will employ protocols developed by the international organization 'Reef Check'.

The Explorers Club also offers modest expedition grants for expeditions that forge links between space and earth exploration. Expeditions working in extreme environments or using satellite and space related technologies should contact us at the e-mail address.

33. The main aim of the Explorers Club is _____.

- A. to provide somewhere to meet
- B. to record the world's resources
- C. to promote on-site investigations
- D. to support explorers financially

34. Participants in the Kosa Marine Project are _____.

- A. intending to ask for international aid
- B. trying to increase marine resources
- C. taking action to prevent damage
- D. observing the condition of the reef

Extract Thirteen

From a website

Capsicums, commonly known as chillis, come in all dimensions and colours from the tiny, pointed, extremely hot, bird's eye chilli, to the large, mild, fleshy peppers like the Anaheim. Indigenous to Central and South America and the West Indies, they were cultivated there long before the Spanish conquest, which eventually was the cause of their introduction to Europe, where, along with tomatoes, avocado, vanilla and chocolate, they changed the flavours of the known world. Today, there are in all likelihood 400 different varieties of chillis grown. They are as easy to cultivate as tomatoes and are one of the world's most widely distributed crops, available for sale at most food outlets.

In 1902, a method was developed for measuring the strength of a given variety of capsicum, giving it a ranking on a predetermined scale. This originally meant tasting the peppers, but nowadays it can be done more accurately with the help of the computers to rate the peppers in units to indicate parts per million of capsaicin. This potent chemical not only causes the fiery sensation, but also triggers the brain to produce endorphins, natural painkillers that promote a sense of well-being.

35. Chillis_____.

- A. are closely related to tomatoes and other fruit
- B. all have a hot, burning taste
- C. seem to be adaptable plants
- D. will only grow in selected area

36. According to the text, chillis_____.

- A. contain a pain-killing ingredient
- B. are automatically graded by strength
- C. cause a physical reaction when eaten
- D. are measured according to variety

DO NOT WRITE IN THE BOOKLET

LEVEL 2, PART 3

You are going to four paragraphs (37 – 40) about Yoruba Town. Match each paragraph with the correct heading from the list (A – F) below. There are two extra headings which you do not need to use.

Mark your answers on the separate answer sheet.

- A. Town facilities
- B. Urban divisions
- C. Types of settlements
- D. Historical foundations
- E. City defenses
- F. The residences of the rulers

37. The Yoruba people of Nigeria classify their towns in two ways. Permanent towns with their own governments are called “ilu”, whereas temporary settlements, set up to support work in the country are “aba”. Although ilu tend to be larger than aba, the distinction is not one of size, some aba are large, while declining ilu can be small, but of purpose. There is no “typical” Yoruba town, but some features are common to most towns.
38. In the 19th century most towns were heavily fortified and the foundations of these walls are sometimes visible. Collecting tolls to enter and exit through the walls was a major source of revenue for the old town rulers, as were market fees. The markets were generally located centrally and in small towns, while in large towns there were permanent stands made of corrugated iron or concrete. The market was usually next to the local ruler’s palace.
39. The palaces were often very large. In the 1930’s, the area of Oyo’s palace covered 17 acres, and consisted of a series of courtyards surrounded by private and public rooms. After colonisation, many of the palaces were completely or partially demolished. Often the rulers built two storey houses for themselves using some of the palace grounds for government buildings.
40. The town is divided into different sections. In some towns these are regular, extending out from the center of the town like spokes on a wheel, while in others, where space is limited, they are more random. The different areas are further divided into compounds called “ile”. These vary in size considerably from single dwellings to up to thirty houses. They tend to be larger in the North. Large areas are devoted to government administrative buildings. Newer developments such as industrial or commercial areas or apartment housing for civil servants tends to be build on the edge of the town.

DO NOT WRITE IN THE BOOKLET

Прилог 3

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

LISTENING COMPREHENSION SAMPLE TEST
FOR LEVELS 1 and 2

Booklet # L01

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

NUMBER OF TEST ITEMS: 40

YOU HAVE 40 MINUTES FOR THE LISTENING TEST

ИНСТРУКЦИИ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ

При решавањето на овој тест, внимавајте на следново:

1. Слушнете го бројот на задачата. Следи пауза за да ги прочитате ориентацијата, прашањето и понудените опции.
2. Слушнете го извадокот внимателно. Следи пауза.
3. Повторно прочитајте го прашањето. (Може да биде во форма на прашање или недовршена реченица)
4. Одберете го точниот одговор од четирите понудени опции и внесете го во образецот за одговори со заокружување.
5. Внимавајте на бројот на задачата при внесувањето во образецот. Доколку сметате дека сте заокружиле погрешен одговор, пречкртајте го и заокружете го новиот избор. Конечниот одговор заокружете го со зелениот фломастер кој ќе Ви биде даден од страна на тест администраторот.

Бидејќи не се одземаат поени за погрешни одговори, во Ваш прилог е да одговорите на сите прашања.

Внимателно погледнете го примерот пред да почнете со тестот.

Listen to each text and circle the best answer, A, B, C, or D on your answer sheet.

You will hear the texts only once.

EXAMPLE

0. From a news story

People in the city were mainly concerned that the guinea pigs _____.

- A. would not be helped by rangers in the park
- B. would become diseased in the park
- C. might not be rescued from the pet shop owner
- D. might create serious health problems

Точниот одговор е D. На образецот треба да изгледа вака:

0. A B C **(D)**

LEVEL 1, PART 1

You will hear ten different extracts. For questions 1 - 10 choose the best answer (A, B, C or D) which fits best according to what you hear. There is one question for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract One

A man and a woman talking

1. What have they forgotten?
- A. passports
 - B. tickets
 - C. camera
 - D. photo album

Extract Two

Two people talking about traffic jam

2. How did the woman get to work?
- A. bicycle
 - B. bus
 - C. car
 - D. taxi

Extract Three

A man and a woman talking

3. Where did the woman go?
- A. Portugal
 - B. Scotland
 - C. Spain
 - D. nowhere

Extract Four

A photographer talking

4. What was the model doing when he took the photo?
- A. talking
 - B. reading
 - C. walking on the 'catwalk'
 - D. putting on make-up

Extract Five

A boss talking to his employee

5. When must the woman be at the airport to meet Mr. Kimoto?
- A. 2:30
 - B. 3:30
 - C. 3:45
 - D. 4:15

Extract Six

A woman asking about renting a car

6. How much will it cost the woman to rent a car?
- A. £60
 - B. £95
 - C. £120
 - D. £25

Extract Seven

A man and a woman talking

7. Where did the photographer take the photo of the actor?
- A. on the stairs
 - B. in reception
 - C. in the street
 - D. in the hotel

Extract Eight

A man and a woman talking

8. How many day's holiday has Bob got left?
- A. 2
 - B. 5
 - C. 10
 - D. 14

Extract Nine

A woman talking about new packaging

9. What has changed about the packaging?
- A. the weight
 - B. the size
 - C. the colour
 - D. the material

Extract Ten

A woman talking about the weather

10. What was the weather like in Italy?
- A. It rained.
 - B. It was hot.
 - C. It was sunny.
 - D. It snowed.

You will hear three different extracts. For questions 11-16 choose the best answer (A, B, or C) which fits best according to what you hear. There are two questions for each extract.
Mark your answers on the answer sheet.

Extract Eleven

Listen to Sarah talking to her friend Jane, about a new job.

11. Sarah usually starts work at _____.

- A. 6.00
- B. 8.30
- C. 9.00

12. In the new job, Jane can earn _____.

- A. £160 a week
- B. £180 a week
- C. £210 a week

Extract Twelve

Listen to a man asking for information in a travel agency.

13. The plane leaves at _____.

- A. 12 a.m.
- B. 2 p.m.
- C. 3 p.m.

14. The bus station is in _____.

- A. Bill Street
- B. Hill Street
- C. Mill Street

Extract Thirteen

Two friends talking about the weekend

15. When is the football match?

- A. Saturday morning
- B. Saturday afternoon
- C. Sunday afternoon

16. Where are they going to eat on Saturday evening?

- A. at home
- B. in an Italian restaurant
- C. in a Chinese restaurant

DO NOT WRITE IN THE BOOKLET

LEVEL 1, PART 3

Listen to Liz and Michael talking about rooms in a hotel. They are going to paint the rooms. For questions 17 – 20, choose from the list (A – E) what colour they are going to paint each room. There is one extra option which you do not need to use.

Mark your answers on the answer sheet.

ROOMS	COLOURS
17. Television room	A. light blue
18. First floor bedrooms	B. light green
19. Second floor bedrooms	C. grey
20. Office	D. red
	E. light yellow

LEVEL 2, PART 1

You will hear ten different extracts. For questions 21-30 choose the best answer (A, B, C or D) which fits best according to what you hear. There is one question for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract One

A conversation

21. What does the woman get from Bill?

- A. an offer
- B. his plans
- C. his interests
- D. some advice

Extract Two

A racecar driver, talking

22. What is the racecar driver saying?

- A. He is admitting a mistake.
- B. He is explaining his decision.
- C. He is predicting a future event.
- D. He is complaining about his career.

Extract Three

From an interview with an American soldier serving in an area of conflict

23. What is the soldier's response to the question? - People don't ____.

- A. believe the media
- B. follow events closely
- C. need to know everything
- D. get balanced information

Extract Four

A town planner speaking to community officials

24. What is the city's problem?
- A. a dry summer
 - B. a broken machine
 - C. the lack of money
 - D. the quality of water

Extract Five

From an interview with the director of a museum

25. What did the director say?
- A. People have other interests.
 - B. People prefer another museum.
 - C. The museum didn't have money.
 - D. The building wasn't well designed.

Extract Six

From the international news

26. What is the purpose of the foreign minister's report?
- A. to warn tourists
 - B. to increase tourism
 - C. to improve relations
 - D. to criticize transportation

Extract Seven

Two men talking

27. What is the reason for this conversation?
- A. to report an automobile accident
 - B. to teach someone the rules of driving
 - C. to give directions to a city address
 - D. to describe a dangerous intersection

Extract Eight

On a local radio station

28. What information is being presented?
- A. a road report
 - B. a driving law
 - C. a travel offer
 - D. a schedule change

Extract Nine

From an interview with Colombian painter, Ricardo Victorino

29. What is Mr. Victorino commenting on?
- A. his love of Western cities
 - B. his need to gain experiences
 - C. the interest he has in Colombia
 - D. the limited number of his paintings

Extract Ten

Two people talking

30. Which best describes Sandra's action?
- A. disobeying the law
 - B. co-operating at work
 - C. following her beliefs
 - D. losing others' respect

LEVEL 2, PART 2

You will hear three different extracts. For questions 31 - 36 choose the best answer (A, B, or C) which fits best according to what you hear. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract Eleven

From an interview with a TV presenter, Tanya Edwards, talking about her career

31. What does Tanya say about her first job in children's TV?

- A. She had contacted the TV company earlier.
- B. It was difficult to get used to the instructions.
- C. Her previous experience was useful.

32. What does Tanya say about Paul Broadly, her boss?

- A. He thought of nothing but his work.
- B. It was difficult to work with him.
- C. He was unwilling to share ideas about the work.

Extract Twelve

Part of a lecture about public speaking

33. Speakers have to know _____.

- A. their audience
- B. their material
- C. their limitations

34. Experienced speakers _____.

- A. always try to wing it
- B. never arrive unprepared
- C. give the best presentations

Extract Thirteen

Jane Hamington talking about this year's summer festival

35. When is this year's festival being held?

- A. 1-13 January
- B. 5-17 January
- C. 25-31 January

36. What will the reviewer concentrate on today?

- A. theater
- B. dance
- C. exhibitions

LEVEL 2, PART 3

You will hear four different people (37- 40) talking about the way they study. Choose from the list (A-E) the option that best reflects each speaker. There is one extra option which you do not need to use.

Mark your answers on the answer sheet.

37. Speaker 1	A. Music helps me concentrate when I'm studying.
38. Speaker 2	B. I study best in the morning when I can think clearly.
39. Speaker 3	C. I realize I study better when I'm outside in the open.
40. Speaker 4	D. I find I can concentrate better when I study with a friend.
	E. It is much easier for me to study late at night.

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

WRITING SAMPLE TEST FOR LEVELS 1 and 2

PIN

7	8
---	---

DATE

12	05	2015
----	----	------

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

YOU HAVE 75 MINUTES FOR THE WRITING SECTION

1 You want to invite your Spanish friend to visit you for a couple of weeks. Write an email in which you:

- Greet your friend and invite him/her.
- Suggest possible dates and activities you can do together.

Be sure to complete all tasks above

Suggested length: one paragraph

Suggested time: 15 minutes

Hello my dear Kassandra! How are you? I am writing this

Email to you, because y want you to visite me and my country.

I am free next month, so y have planed are actividades that we are

going to do. First we are going to visit Ohrid, than Skopje our

capitol, and at the end I am planning to take you in the town

where y was born. I hope that you would be happy here.

Hope to see you soon!

2 You are on a business trip. Your friend offers to prepare your favourite meal when you get home. Write an email to your friend including:

- A list of groceries that he/she will need to buy.
- Provide detailed instructions on how to prepare your favourite meal.

You will be evaluated on your ability to write and express yourself in English.

Be sure to complete all tasks above.

Suggested length: two paragraphs

Suggested time: 25 minutes

Hello dear, y will arive home at half past six, and by than y
will be very houngrly, so please make me my favourite pasta
please! You will need to go to the grocerie and by some fresh
vegetables, dont forget to by fruit as well. You know that y
dont eat pasta without cheese. I hope that it is not to complicated
for you to prepare it. Just to remind you: you have to boil the
pasta for a few minutes, then on a hot oil you can frie the
vegetable, first the onion, than carrots, broculy ets. I forgot to
tell you that a bottle of whine should do me good, because it
relaxes me after the trip. See you!!!

3 You are taking a new assignment and you need to write a memorandum for the person replacing you. In the memorandum, do the following:

- Introduce yourself and the department/unit.
- Provide detailed description on two or three tasks that you performed.
- Write why you liked/disliked your previous assignment.

*You will be evaluated on your ability to write and express yourself in English, not on the format.
Be sure to complete all tasks above.*

Suggested length: three paragraphs

Suggested time: 35 minutes

MEMORANDUM
To: To Whom It May Concern
From: Michelle Smith
Date: 23.11.2015
Subject: Assignment Information
Dear miss Nedelkovska my name is Michelle Smith and Y am
Former employee of the firm that you are going to work. I want to
Introduce you with your assignments that y was preveusly doing.
My daily routine was to chek the mail for the boss. After that you
Have to make arrangements for the next day activities for him.
In the meen time you will have to answer the fone and take hi coffe
in the offisse when he demants to.
As you know by now, you are going to be his secretary. It is a
very responsible job, but if you do it correctly, it get's pay of. Our
boss is very proferssional and he often regards us with
sattisfaing compensacions such as money or expencive trips for all

the employees. I liked my job very much because my colleagues were nice with me, and my boss was correct for all of the time I was working there. Maybe you will be disappointed about one thing while you are going to work in that building, and that is the parking space. It was a big problem for me all the time, but if you don't have a car, problem is solved. I hope that you will enjoy as well as I have.

Good luck from

Michelle Smith

NOTES

(You can use this space for notes)

Оценето со 1+

STANAG 6001 SPEAKING SAMPLE TEST FOR LEVELS 1 & 2

Good morning/afternoon! Please, take a seat! My name is _____ and I will talk to you during the interview. This is my colleague _____ and s/he will be listening to us.

Почетна фаза

⌚ 2-3 минути

Испитувач: Could you introduce yourself, please?

(Испитувачот поставува неколку дополнителни прашања, соодветно на испитаникот)

Where do you live?

Who do you live with?

Where do you work?

Do you like traveling?

Do you travel a lot?

What kind of secondary education have you finished?

Главна фаза

⌚ 10 - 20 минути

Во овој дел, можете да бидете прашани да одговорите на некои од следниве задачи. За секоја задача дадено е по едно прашање како илустрација.

НИВО 1

Краток разговор на одредена тема

Испитувач: Do you like music?

What kind of music do you listen to?

Do you have a favourite artist?

What do you know about him/her?

Поставување прашања

Испитувач: Now, it is your turn to ask me several questions. You can ask me 4 questions about me and I will answer them.

Пример: How old are you?

Where do you live?

How many children do you have?

What do you do?

Do you have any hobbies?

Role-play

Испитувач: Now, we'll do something different. I am going to give you a situation so that we can do a role-play. (Испитувачот ја дава картичката на испитаникот.) Here is your card. You have 30 seconds to read the card and think about the situation. I will start the role-play when time is up.

You want to move to a new apartment in another neighbourhood.
Ask the owner questions to find out more information about the apartment.
The interviewer will play the role of the owner.

НИВО 2

Раскажување во сегашно време

Испитувач: Now, let us talk about the present! Tell me about your typical day at work.

Давање инструкции

Испитувач: Earlier you mentioned you give karate lessons to children. What kind of instructions do you give them?

Давање насоки

Испитувач: You said you live in _____. Can you give me the directions to your place of living?

Опис на фотографија

Испитувач: Thank you! Now, let's move to another part of the interview. I'm going to show you a picture. I would like you to describe the picture in detail.

(Доколку описот е краток, испитувачот поставува неколку дополнителни прашања, соодветно на одговорот.)

What else can you see?

What are the people doing?

Испитувач: OK, thank you! (Испитувачот ја зема сликата назад.)

Раскажување во минато време

Испитувач: Now, let's talk about the past! When was the last time you traveled somewhere? Tell me more about it in detail.

Зборување за факти (Известување за сегашен настан)

Испитувач: Now, let's talk about current events. Can you tell me about some news you have read recently? Tell me more about it.

Role-play

Испитувач: Now, we'll do something different. I am going to give you a situation so that we can do a role-play. (Испитувачот ја дава картичката на испитаникот.) Here is your card. You have 30 seconds to read the card and think about the situation. I will start the role-play when time is up.

While you are vacationing in a hotel in San Francisco, your child wakes up with a fever and a headache. You go to an all-night drugstore and ask for advice as to what to do or what nonprescription medicine to buy.

Explain to the drugstore clerk what is wrong and try to get help with your purchase.

The interviewer will play the role of the drugstore clerk.

Раскажување во идно време

Испитувач: Now, let's talk about some future plans! What are the next steps you are going to take in your professional career?

Завршна фаза

⌚ 2-3 минути

Испитувач: Thank you! How will you spend the rest of the day?

Испитувач: I have no further questions. It was my pleasure talking to you.

Прилог 6

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

**READING COMPREHENSION SAMPLE TEST
FOR LEVELS 2 AND 3**

Booklet # R01

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

NUMBER OF TEST ITEMS: 40

YOU HAVE 120 MINUTES FOR THE READING SECTION

ИНСТРУКЦИИ ЗА ВЕШТИНА ЧИТАЊЕ

При решавањето на овој тест, внимавајте на следново:

1. Прочитајте ја ориентацијата. (Подвлечениот текст пред секоја задача кој објаснува од каде потекнува извадокот)
2. Прочитајте го извадокот внимателно.
3. Прочитајте го прашањето што следи. (Може да биде во форма на прашање или недовршена реченица)
4. Одберете го точниот одговор од четирите понудени опции и внесете го во образецот за одговори со заокружување.
5. Внимавајте на бројот на задачата при внесувањето во образецот за одговори. Доколку сметате дека сте заокружиле погрешен одговор, избришете го или пречкртајте го и заокружете го новиот избор. Конечниот одговор заокружете го со зелениот фломастер кој ќе Ви биде даден од страна на тест администраторот.

Бидејќи не се одземаат поени за погрешни одговори, во Ваш прилог е да одговорите на сите прашања.

Внимателно погледнете го примерот пред да почнете со тестот.

EXAMPLE

0. An ad in the newspaper

SHOP UTILITY PERSON needed for machine shop. Do general shop cleaning, packing and shipping. Operate simple machines.

Math test given. Apply in person.

Salinas Valley Precision, 1335 Dayton St. Unit #E, Salinas.

Who would respond to this ad?

- A. Someone looking for a job.
- B. Someone in need of a math tutor.
- C. Someone with a package to send.
- D. Someone wanting to buy a shop.

Точниот одговор е А. На образецот треба да изгледа вака:

1. (A) B C D

LEVEL 2, PART 1

You are going to read ten extracts. For questions 1-10, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There is one question for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract One

From an article in a magazine

Sunspots range in size from tiny granules to complex structures with areas stretching for billions of square miles. About 5% of the spots are large enough that they can be seen without instruments. Consequently, observations of sunspots have been recorded for several thousand years. Although there is no theory that totally explains the nature and function of sunspots, several theories attempt to relate them to magnetic fields here on earth.

1. What does this paragraph say about sunspots?

- A. They are not as complex as they appear to be.
- B. Their purposes are not completely known to us.
- C. They have not been seen without telescopes.
- D. Their sizes have not increased in many years.

Extract Two

From an article in a magazine

Many animals hibernate during parts of the year, entering a state that is similar to a very deep sleep. But hibernation is more than simply a deep sleep. The animal's body temperature drops well below its normal range, the animal does not wake up for a long period of time, and its metabolism slows to the point that the animal does not need to eat or relieve itself during that period.

In order to prepare for hibernation, the animal must build up its body weight and increase its body fat. This is important, since the animal will be living off its own body fat during the months of hibernation. Of course, once the period of hibernation is over, the animal "wakes up" to find itself slim and trim once again!

2. How does an animal prepare for hibernation?

- A. It eats more food than usual.
- B. It grows extra fur.
- C. It gradually increases sleeping habits.
- D. It exercises for two months.

Extract Three

From a history book

Patrick Henry is considered one of the great patriots of America's early history. He was a leader in every protest against British tyranny and in every movement for colonial rights, openly speaking against the unfair taxation and overly burdensome regulations imposed upon the American colonists by the British Parliament.

In March 1775, Patrick Henry urged his fellow Virginians to arm themselves in self-defense. He spoke boldly in Richmond, Virginia, during the meeting of the state legislature. He closed that famous speech with the immortal words, "I know not what course others may take; but as for me, give me liberty or give me death."

3. Which of the following would be the most appropriate title for this passage?

- A. Early American Patriots
- B. History of the Virginia Legislature
- C. Patrick Henry, American Patriot
- D. The Speeches of Patrick Henry

Extract Four

From the information page in a newspaper

The city will be enforcing winter parking rules from December 1 through March 31, according to City Street Manager Joseph Parks. This includes alternate-side parking regulations, as well as tow-away zones and handicap exceptions.

Cars are to be parked on the south and east sides of streets between the hours of 8 a.m. and midnight; and on the north and west sides of streets between midnight and 8 a.m. This is to permit snow plows and emergency vehicles access to all neighborhoods, as well as to keep rush-hour traffic to a minimum.

Vehicles that do not follow these guidelines will be towed at the owner's expense, Parks said, with the exception of those vehicles displaying handicapped parking permits.

4. What is the main idea of this passage?

- A. Winter parking regulations will be put into effect.
- B. Snow plows can bury cars under snow.
- C. Cars should be parked on the street.
- D. Winter parking regulations are good for the environment.

Extract Five

From an article in a magazine

Much of the blood on the street flows essentially from uncivil behavior of drivers who refuse to respect the legal and moral rights of others. So the massacre on the road may be regarded as a social problem. Safety standards for vehicles have been raised both at the point of manufacture and through periodic road-worthiness inspections. In addition, speed limits have been lowered. Due to these measures, the accident rate has decreased. But the accident experts still worry because there has been little or no improvement in the way drivers behave.

5. According to the passage, the number of accidents has fallen because _____.

- A. there has been improvement in the way drivers behave
- B. drivers are warned to take extra care on the roads
- C. drivers have finally learned the traffic rules and regulations
- D. significant advances have been made towards safer driving

Extract Six

From an article by anthropologist Donald Black

In eastern North America, people worked for hundreds of years to develop a variety of corn that could grow north of central Mexico, where it originated. There was an enormous incentive to grow corn because it produced more food per planted seed than any other crop known at the time. So, when the new variety was perfected about A.D. 800, it spread quickly throughout the East and into the Midwestern plains.

6. What is Dr. Black commenting on?

- A. an imbalance in the diet
- B. the migration of Mexicans
- C. an early agricultural advance
- D. the limited choice of foods

Extract Seven

A newspaper article

General Ronald Smith, commander of the US forces in Afghanistan has provided the United States government with an update on progress of the mission. He emphasized achievements in reducing violence, but said that gains were “fragile and reversible.” He recommended that troop levels be maintained at around 5,000 once the withdrawal of 1500 troops sent to Afghanistan for the specific mission of securing the capital is completed in January.

7. According to General Smith’s statement, _____.

- A. positive tendency is unstable
- B. he needs more troops
- C. recent development is worrisome
- D. operations ought to be ended

Extract Eight

From an article in a newspaper

A British mining company said yesterday that it expected to extract at least \$ 100 million worth of gold from a site in Scotland. The exploration manager, Mr. Murray Walker, said: “The company has been interested in Scotland for several years because the geology was similar to that of the big-producing countries.” He claimed that there would be very little environment damage, but a spokesman for the Association for the Protection of Rural Scotland told our reporter that they would monitor the project to make sure that the company obeyed the law.

8. According to the article, a British company _____.

- A. has to pay for possible damages
- B. wants to open a new gold mine
- C. intends to export gold to Scotland
- D. needs to sell one of its mines

Extract Nine

From a New York newspaper

After years of attempts, New York State lawmakers voted Tuesday to reduce the long mandatory prison sentences given to people convicted of drug crimes. Punishment in the state had been considered among the toughest in the nation. The change came after a nearly decade-long campaign to ease the drug penalties instituted in the 1970s. Under these laws, even some low-level, first-time offenders were put in jail for sentences ranging from fifteen years to life.

9. Which is true according to the article?
- A. Drugs are now less a problem than earlier.
 - B. Keeping people in prison was too expensive.
 - C. Penalties for drug crimes are now less severe.
 - D. New laws will affect only repeating violators.

Extract Ten

From a newspaper article

The program to train Afghan security forces has been transformed over the past year, but a shortfall of about 1,000 NATO trainers, as well as a high dropout rate in some police units, continues to hinder their development, U.S. and Afghan officials said Monday. At a ceremony in Kabul marking the first anniversary of NATO's training command, senior commanders outlined progress while asking for patience in the process to build up the Afghan army and police forces.

The commander of the training effort said that when he arrived a year ago, 20 percent of Afghan police had received formal training. His command has since trained 37,000 police officers, more than all those trained in the previous seven years. "What we were doing a year ago was just barely being able to teach them basic soldier skills". Over the past year, as NATO has spent \$ 1 billion a month on the Afghan forces, the army grew from 97,011 to 144,638 members. Police expanded their ranks from 95,958 to 116,367, according to NATO statistics.

10. According to this news report:
- A. Afghan forces are difficult to train.
 - B. NATO is in search of people for Afghan forces.
 - C. NATO succeeds in transforming Afghan forces.
 - D. Training Afghan forces needs more effort.

LEVEL 2, PART 2

You are going to read three extracts. For questions 11-16, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract Eleven

From a newspaper article on animals

Dogs and cats should never be permitted to eat chocolate, because chocolate works like a poison in their bodies. Chocolate contains a chemical called theobromine, which is similar to caffeine. Human bodies are able to process the theobromine without any ill side effects, but dogs and cats cannot.

Different types of chocolate contain different amounts of theobromine. It would take 20 ounces of milk chocolate to kill a 20-pound dog, but only two ounces of baker's chocolate or six ounces of semisweet chocolate. The amounts, of course, are much smaller for a cat, whose body weight is typically less than that of a dog.

Most cats are not naturally attracted to eating chocolate, but many dogs are. Dogs by nature will sample nearly anything that they see their masters eating, so pet owners must take care to keep all chocolate products well out of reach of their dogs and cats.

11. Why is chocolate poisonous for dogs and cats?

- A. It contains caffeine.
- B. It is made from processed cocoa.
- C. It gets stuck in their intestines.
- D. It contains theobromine.

12. How much milk chocolate would be poisonous to a cat?

- A. substantially less than 20 ounces
- B. substantially more than 20 ounces
- C. approximately one pound
- D. half a Snickers bar

Extract Twelve

From a book on American history

Theodore Roosevelt was born with asthma and poor eyesight, yet this sickly child later won fame as a political leader, a Rough Rider, and a hero of the common people. To conquer his handicaps, Teddy trained in a gym and became a lightweight boxer at Harvard. Out west, he hunted buffalo and ran a cattle ranch. Back east, he became a civil service reformer and police commissioner. He became President McKinley's assistant Navy Secretary during the Spanish-American War. Also, he led a charge of cavalry Rough Riders up San Juan Hill in Cuba. After achieving fame, he became governor of New York and went on to become the vice president.

When McKinley was assassinated, Theodore Roosevelt became the youngest president at age 42. He is famous for his motto, "Speak softly and carry a big stick." As president, Roosevelt battled for meat inspection and pure-food laws, and he wanted to save the forests and break the grip that big business had on steel and oil. Roosevelt also persuaded the diplomats of warring Russia and Japan to make peace.

13. What do we learn from the passage?

- A. Theodore Roosevelt was a man of many accomplishments.
- B. Theodore Roosevelt spoke softly and carried big sticks.
- C. Presidents can help countries make peace.
- D. A governor can become a president.

14. According to the passage, how did Roosevelt first become president?

- A. He won the support of his party in a political campaign.
- B. He was vice president when McKinley was assassinated.
- C. He won the nation's popular vote.
- D. He won the necessary Electoral College votes.

Extract Thirteen

From a company's bulletin

Beginning on July 1, the company will institute some changes to our policies and procedures (P&P). Please take time before that date to familiarize yourself with both the existing P&P and the planned changes. The P&P can be found on the company website under the "P/P" link.

Certain changes may affect your job description, vacation time, medical benefits, or other aspects of employment. These changes will become effective beginning July 31, but will not be considered retroactive. Some areas that will change include the following:

- Overtime cap for hourly employees
- Sick time for salaried employees
- Safety requirements for yard workers
- Dress code for office employees

If you have any questions concerning these changes, please contact the Human Resources office at ext. 412. All employees will be expected to understand and abide by the new P&P statement, as defined on our website and in our employee handbook.

15. The purpose of this passage is to _____.

- A. warn employees that things are about to get worse
- B. intimidate employees into following correct procedures
- C. inform employees of upcoming policy changes
- D. instruct employees on how to contact Human Resources

16. Where are the policies and procedures found?

- A. www.companysite.com
- B. in the Human Resources office
- C. employee handbook
- D. extension 412

LEVEL 2, PART 3

You are going to read an extract from *The Fishing Champion*. Six paragraphs have been removed from the extract. Choose from paragraphs A - F the one which fits each gap (17-20). There are two extra paragraphs which you do not need to use.

Mark your answers on the separate answer sheet.

THE FISHING CHAMPION

Mattie Jackson is 12 years old. He rides his bike around the neighborhood, plays soccer with his friends and gets good grades from Fairmount Ridge Junior High School.

17

When I first met Mattie, he was exchanging baseball cards with some of his pals. This is a quiet, unassuming youngster and not at all what I expected from somebody who is said to have the fishing world at his feet. He was called the "Tiger Woods of fishing" by the editor of California Fishing last month just after he won the prestigious under-16 title. Mattie was pushed into angling by his father, John, when he was nine. He had accompanied his father on numerous fishing trips, so, by the time he tried it himself, he had already picked up many successful tips and tricks. And it seemed to come oh-so-naturally to him. "I caught my first fish after about four minutes. My father was furious," he laughs. His father says he has a great technique, enormous patience and, most importantly, a willingness to listen and learn.

18

His first angling trophy was won at the age of ten. He was Californian under-12 champion the following year. He is also American under-13 champion but it is the under-16 tournament success, against much older anglers, that gives him the most satisfaction.

19

It's what his father calls 'Mattie's radar' and it is being used on a daily basis in rivers and lakes across the USA as he travels from one tournament to the next with his father by his side. But he has other tools of the trade and is, typically for a fisherman, pretty superstitious when it comes to his tackle. "This lure was bought for me in England," he explains, handing me something that looks like a wasp on a hook. "I've won three tournaments using that and if I lost it, snagged it or something, I would dive in after it. And this hat." He is wearing a light blue cloth hat that he goes on to explain brings him luck.

20

What does the future hold for Mattie? "I intend to finish school and I want to go to college. I know it's important to get a good education. I'll always have fishing to go back to whenever I want."

A.

"I was at this tournament in Oregon last autumn and it had been left back in the motel by my father. I tell you, not a single fish came near the hook that day. I wouldn't go anywhere without it now."

B.

But it was mainly his mother who saw his potential and decided to buy Mattie his first rod for his ninth birthday. The rest, as they say, is history.

C.

Oh, and he's the Western USA Under-16 Freshwater Angling Champion. Which, considering he's up against kids who have been fishing for some ten years while Mattie has had a rod in his hand for a mere three, is pretty impressive.

D.

"I went to Florida for the national Under-13's. I won that with a barracuda and it was caught in about 3 feet of water. Everyone else was casting out to 20 foot. I just seem to have a knack for finding fish."

E.

This explains the wise head he seems to have on his shoulders. Fishing runs wide and deep in the Jackson family, who live near the mountain resort of Mammoth in the north of the state of California. "So much of what I know about fishing has been given to me by my father, my brothers, my uncles and aunts. It's a team effort I like to say."

F.

And with that, we reach the lake shore and he settles down for what promises to be a fruitful evening. Instinctively, his hand reaches up and pats his faithful blue hat before returning to his rod. Just checking.

LEVEL 3, PART 1

You are going to read ten extracts. For questions 21-30, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There is one question for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract OneA reader's letter

I read your briefing on unmanned aerial vehicles at about the same time I was finishing Ernst Jünger's novel "The Glass Bees" ("The Fly's a Spy", November 3rd). It is remarkable that Jünger predicted current developments back in 1957. The UAVs he described were to be used in unmanned rescues, surveying, monitoring and various secret military applications. Even more interesting is his speculation about the future of the technology and its potential abuses. He predicted tiny flying apparatuses that would be able to relieve the symptoms of allergy sufferers by picking the pollen out of the air. And, in a quantum leap beyond the current technology, envisioned squadrons of "unnatural insects" interacting and working as intelligent composite organisms, which is to say, as social insects do in nature.

21. According to the passage, the author of the above-mentioned book predicts that ____.

- A. people will become more dependent on technology
- B. the current and future use of unmanned aerial vehicles
- C. the military must distance itself from the private sector
- D. the military will continue to lead technological advances

Extract TwoA newspaper article

Ben Bernanke, the Federal Reserve Chairman, told the Financial Crisis Inquiry Commission yesterday that he should have been "more straightforward" with Congress when he avoided saying the central bank had no means to save Lehman Brothers.

Shortly after Lehman's collapse last year Mr Bernanke told Congress that the government had "declined" to rescue the bank. He said yesterday that this had "supported this myth that we did have a way of saving Lehman."

"I regret not being more straightforward there because clearly it has supported the mistaken impression that in fact we could have done something" he told the commission, speaking a day after Dick Fuld, former chairman of Lehman Brothers, said the Fed could and should have rescued his group.

But Mr Bernanke said the omission was made only out of concern that revealing the Fed's lack of tools could have ratcheted up market pressure on other financial institutions.

22. According to this text, Bernanke admits to _____.

- A. having withheld information from the government
- B. having fears about a major financial breakdown
- C. willingly providing Congress misleading information
- D. being able to provide financial support to central banks

Extract Three

Magazine article

Some people argue that hip-hop is politically consequential because activists can use the music and the culture that surrounds it to communicate with young people who might otherwise shun politics. There is something to this. For example, in 2004 the superstar P. Diddy fronted a fairly successful voter-registration campaign called “Vote or Die”. And Hip-Hop Summit Action Network (HSAN) once co-sponsored a rally to protest about a proposed \$300m cut to the New York City school budget. The cut never happened. HSAN trumpets this as a great victory. But it is hardly evidence that hip-hop can change the world. That \$300m is a tiny slice of what New York spends on its schools, and lack of money is far from the main obstacle to improving them.

Civil-rights activists in the 1960s were inspired by protest songs, but the songs did not drive the movement. Political change requires hard and often tedious work, as the thousands of weary volunteers working for Presidential campaigns attest.

23. On the issue on the influence of hip-hop music, the author’s stance is _____.

- A. neutral
- B. sceptical
- C. positive
- D. negative

Extract Four

A report about child psychology

Name-calling, extortion, violence, and exclusion are among the symptoms of a problem unknown to, or ignored by, adults.

It is not as cartoonishly simple as depicted in the antics of certain television and film characters. But our distance from school life means we can see bullying only in clichéd, simplistic terms, ignoring the subtleties of children’s power relationships.

Christine Donaldson, a psychologist at the University of North Essex, thinks the culture of the playground and classroom must be made more “pro-social.” Consideration for others and pleasant atmospheres need to be cultivated.

24. What is the message of this report?

- A. Children have considerable power over adults.
- B. Human societies are modeled on childhood relations.
- C. Children’s interactions deserve more attention.
- D. TV and film characters influence children’s behavior.

Extract Five

A reader's response to a newspaper article

As a 74-year-old grandmother and former factory worker, I can't tell you how delighted I was to read in *The Times* that my preference in clothing has become "more youthful, skin-baring and tighter-fitting." I have never shopped for clothing with my 18-year-old granddaughter, but I guess I should start now. And perhaps the time has come for me to have a little body reshaping surgery to show off these new clothes. That's much more fun than the alternative: to spend several hundred dollars to have a pair of pants made that cover my navel. So your article gives me much to think about as I approach my 75th birthday.

25. What is the woman saying?

- A. Clothing styles are becoming too extreme.
- B. She is pleased that people still find her attractive.
- C. Young women put too much emphasis on clothing.
- D. The newspaper article did not address her needs.

Extract Six

A response to a columnist from the *New York Times*

Mr. Bohaty:

In your column of 1 Dec., you wrote, "the tragic bottom line of the Bush catastrophe is that the administration has at once increased the ranks of jihadists by turning Iraq into a new training ground and recruitment magnet while at the same time exhausting America's will and resources to confront that expanded threat."

By saying that Iraq has become the rallying point for jihadists, we play directly into the administration's argument that we are fighting them in Iraq so we don't have to fight them in the U.S.

Please make it clear that what we have accomplished in Iraq is this: we have converted a previously secular nation, albeit under an iron thumb, into a nation of jihadists. We are fighting Iraqis who have been radicalized by the policies of this administration.

26. What is the writer commenting on?

- A. the source of jihadists
- B. the long-term strategy
- C. why the U.S. is in Iraq
- D. why the U.S. can't win

Extract Seven

A letter to the editor of a newspaper

If columnist Frederick L. Thomas really wants to advance the idea of American energy independence, he should stop likening it to a moon shot. Getting the U.S. off oil and other fossil fuels is nothing like the space program. No rocket science or new technology is needed. What's missing is the political will to internalize the huge social costs of energy use by increasing prices of fuels and electricity through added taxes.

We know how to make windmills, low-energy lights, and bicycles, and how to design compact cities. Choosing them instead of gas-guzzlers and urban sprawl requires market incentives that only higher energy prices can create.

27. What does the author believe?

- A. U.S. energy problems require new policies and choices.
- B. People should return to the way of life of earlier periods.
- C. The U.S. should rechannel money from its space program.
- D. The buying public must be educated about the environment.

Extract Eight

A magazine article

In a news report about the Shaolin Temple, the Buddhist monastery in China well-known for its martial arts, a monk addressed a common misunderstanding: "Many people have a misconception that martial arts is about fighting and killing. It is actually about improving your wisdom and intelligence."

Indeed, the concept of kung fu (or gongfu) is known to many in the West only through martial arts fighting films like "Enter the Dragon" or more recently, "Crouching Tiger, Hidden Dragon." In the cinematic realm, skilled, acrobatic fighters like Bruce Lee, Jackie Chan and Jet Li are seen as "kung fu masters."

But as the Shaolin monk pointed out, kung fu embodies much more than fighting. In fact any ability resulting from practice and cultivation could accurately be said to embody kung fu. There is a kung fu of dancing, painting, cooking, writing, acting, making good judgments, dealing with people, even governing. During the Song and Ming dynasties in China, the term kung fu was widely used by the neo-Confucians, the Daoists and Buddhists alike for the art of living one's life in general, and they all unequivocally spoke of their teachings as different schools of kung fu.

28. In the monk's opinion, martial arts _____.

- A. incite aggressive behaviour
- B. are inspired by visual arts
- C. transcend the fighting aspect
- D. are disconnected from daily life

Extract Nine

An analysis of food consumption

Today we have created a world where food seems to be the cause of many of our problems, both in America and abroad. Food and the way we grow it and produce it are a major cause of environmental degradation. Food and the way we cook it are the cause of many health problems. In America, we are talking about calorie-dense but low-nutrition foods and overeating. In the developing world, we are dealing with problems of malnutrition, respiratory diseases from cooking fumes, deforestation, and failing farms. Food policy demands are all around us. But we need to start seeing food as the solution. Food used the right way can end hunger. Food used the right way can help fight obesity and malnutrition. Food and the right farming practices will create employment in the developing world where it is needed most. Food when prepared the right way can help improve the environment. Food can be the answer.

29. According to the analysis, food is _____.

- A. a crucial indicator of countries' development
- B. either the problem or the solution
- C. produced in a more efficient way
- D. a source of contagious diseases

Extract Ten

Editor's opinion on a political situation in Great Britain

All three main parties now recognize that immigration is important to voters, and growing more so. According to Martin Weale, an economist who co-authored a report on immigration, one reason why the government has been slow to twig to popular concern is that it has been mesmerised by the observation that immigration has led to economic growth overall. "But what you and I notice is our share of growth", he says, "and that could be going down at the same time." The local-government bodies reminded the government that recent migration had badly stretched schools, hospitals and housing in some neighbourhoods. Still more vexed is the question of how immigration is affecting employment. Many worry that cheap, hard-working, well-educated foreign workers make life easier for those who employ them but harder for low-skilled locals who might previously have been hired and then brought up to scratch on the job. Yet another statistical revision this week smashed a totemic government claim that most of the new jobs in the last decade have gone to Britons: fewer than half have done. In the last five years 540,000 foreigners have found jobs in Britain while 270 000 British workers have lost them.

30. What is the editor's opinion?

- A. More Britons lose jobs than immigrants do.
- B. More immigrants take domestic working posts.
- C. Immigration impedes overall economic growth.
- D. Unemployment increases due to hiring foreigners.

LEVEL 3, PART 2

You are going to read three extracts. For questions 31-36, choose the answer (A, B, C or D) which you think fits best according to the text. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Extract ElevenAn article on modern traveling

Back in the 1960's a few students at Harvard University banded together to produce a 20-page pamphlet offering a collection of tips on budget travel in Europe. This modest booklet offered as an extra to passengers travelling on student charter flights to Europe met with instant popularity. The following year, students travelling to Europe researched the first fully-fledged edition of *Let's Go: Europe*, a pocket-sized book of irreverent, no-nonsense writing, with a decidedly youthful outlook on the world. *Let's Go: Europe* is now the world's best-selling international guide, translated into seven languages.

Every winter, we recruit over 160 researchers and editors to write books anew. Hired for their rare combination of budget travel sense, writing ability, stamina and daring, these intrepid travelers know that train strikes, food poisoning and marriage proposals are all part of a day's work. Back at our offices, editors work from spring to fall, gently massaging copy written on Himalayan bus rides with renewed editorial integrity into witty yet informative prose. In September, the collected efforts of the summer are delivered to our printer so that you have the most up-to-date information for your vacation.

We don't think of budget travel as the last resource of the poor but rather as the only way to travel. Living simply and cheaply is the best way to get acquainted with the everyday, nitty-gritty aspects of the places and people you've been saving to visit. Our books will ease your anxieties so you can get off the beaten track and explore. Once you learn the ropes, we encourage you to put *Let's Go* to one side now and then and to strike out on your own.

31. The writer suggest that the writing of the researchers for *Let's Go* _____.

- A. rarely gets edited
- B. has always been modest in its aims
- C. is characterized by its directness
- D. tries to avoid humour

32. In the writer's view, the main thing about budget travel is that _____.

- A. people appreciate getting value for money
- B. poorer students have an opportunity to see places
- C. it's an opportunity to meet people with a similar outlook on life
- D. you get to see and appreciate places other tourists may not

Extract Twelve

An article on Easter Island

What we are suggesting is that Easter Island might have originally been settled in order to serve as geographical beacon, a marker – fulfilling some as yet unguessed function in an ancient global system of astrological sky-ground coordinates that linked many great centers of early civilization. We have encountered elements of this system in Egypt and in Cambodia. Its greatest mystery is the way in which it constantly mingles the most esoteric forms of spiritual inquiry with a highly scientific approach to observational astronomy and earth-measuring.

We do not claim to know when this culture first arrived on Easter Island but we think that evidence supports that it became estranged from its sources, and perhaps forgotten, that it was then subjected to a very long period of impenetrable isolation, during which time it underwent a gradual enfeeblement and dissolution. By the time of the first European contacts, which only hastened the process of collapse, there was very little left of either the spiritual or of the scientific aspects of the system.

33. The writer implies that people first came to Easter Island _____.

- A. because of its unique location
- B. to act as a center for traders
- C. because it was known to earlier civilizations
- D. to carry out research

34. The culture did not survive because of _____.

- A. competing cultures on the island
- B. the arrival of Europeans
- C. lack of outside contact
- D. the spread of illness

Extract ThirteenAn article named 'Perils of Cheap Flights'

Warnings about links between potentially fatal blood clots and flying are to be published today in a report by the parliamentary science and technology committee. The main thrust of the report is that cheap flights may well be too risky and a trade-off in the interests of securing higher safety standards, which would involve extending the leg room afforded by different categories of seat under current industry regulations, may be necessary. Such a move would obviously impact on fares. The report's findings have been backed up Michael Davies, a leading consultant to the committee and a former director of health at British Airways, who has suggested that people should accept that long haul flights could become the preserve of the rich.

Last night, the airline industry dismissed Davies' comments as scaremongering, pointing out that the report itself found that deep vein thrombosis (DVT) – dubbed 'economy class syndrome' – was just as likely to afflict first and club class passengers. A spokesman for the industry Robert Wiltshire said: "The report clearly states that 'economy class syndrome' is a total misnomer: the risks apply to anyone remaining seated for long spells."

The report accepts that there is, as yet, no conclusively established link between an increased risk of DVT and flying, but points out to a large body of anecdotal evidence, including a case control study, which justifies further research and calls, as an interim measure, for health warnings to be issued with long haul flights.

35. The 'trade-off' mentioned in the first paragraph would involve _____.

- A. improving aircraft maintenance
- B. carrying fewer passengers
- C. carrying more first-class passengers
- D. raising the price of certain kinds of seat

36. The article highlights that the findings of the report _____.

- A. contained inconsistencies
- B. were rejected by the airline industry
- C. were based on firm medical evidence
- D. are subject to different interpretations

LEVEL 3, PART 3

You are going to read a magazine article in which four career consultants give advice about starting a career. Look at the list of opinions (A – F) below and choose the opinion which best reflects each speaker (37 – 40). There are two extra options which you do not need to use.

Mark your answers on the separate answer sheet.

Which person thinks that _____?

A. Keep your final objective in mind when you are planning to change jobs.	
B. It takes time to become familiar with the characteristics of a company you have joined.	37. Consultant 1
C. You should demonstrate determination to improve your job prospects.	38. Consultant 2
D. Make sure your approach for information is positive in tone.	39. Consultant 3
E. Stay optimistic in spite of setbacks.	40. Consultant 4
F. It will be some time before you start giving your employers their money's worth.	

Starting out on your career

Are you a graduate trying to plan out the best career path for yourself? We've asked five career consultants to give some tips on how to go about it.

37. Consultant 1

A university degree is no guarantee of a job, and job hunting in itself requires a whole set of skills. If you find you are not getting past the first interview, ask yourself what is happening. Is it a failure to communicate or are there some skills you lack? Once you see patterns emerging it will help you decide whether the gaps you have identified can be filled relatively easily. If you cannot work out what the mismatch is, get back to the selection panel with more probing questions, and find out what you need to do to bring yourself up to the level of qualification that would make you more attractive to them: but be careful to make this sound like a genuine request rather than a challenge or complaint.

38. Consultant 2

Do not be too dispirited if you are turned down for a job, but think about the reasons the employer give. They often say it is because others are 'better qualified', but they use the term loosely. Those who made the second interview might have been studying the same subject as you and be of similar ability level, but they had something which made them a closer match to the selector's ideal. That could be experience gained through projects or vacation work, or it might be that they were better at communicating what they could offer. Do not take the comments at face value: think back to the interviews that generated them and make a list of where you think the shortfall in your performance lies. With this sort of analytical approach you will eventually get your foot in the door.

39. Consultant 3

Deciding how long you should stay in your first job is a tough call. Stay too long and future employers may question your drive and ambition. Of course, it depends where you are aiming. There can be advantages in moving sideways rather than up, if you want to gain real depth of knowledge. If you are a graduate, spending five or six years in the same job is not too long provided that you take full advantage of the experience. However, do not use this as an excuse for apathy. Graduates sometimes fail to take ownership of their careers and take initiative. It is up to you to make the most of what's available within a company, and to monitor your progress in case you need to move on. This applies particularly if you are still not sure where your career path lies.

40. Consultant 4

It is helpful to think what kind of experience you need to get your dream job and it is not a problem to move around to a certain extent. But in the early stages of your career you need a definite strategy for reaching your goal, so think about that carefully before deciding to move on from your first job. You must cultivate patience to master any role. There is no guarantee that you will get adequate training, and research has shown that if you do not receive proper help in a new role, it can take 18 months to master it.

DO NOT WRITE IN THIS BOOKLET

Прилог 7

**REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE**

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

**LISTENING COMPREHENSION SAMPLE TEST
FOR LEVELS 2 and 3**

Booklet # L01

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

NUMBER OF TEST ITEMS: 40

YOU HAVE 45 MINUTES FOR THE LISTENING TEST

ИНСТРУКЦИИ ЗА ВЕШТИНА СЛУШАЊЕ

При решавањето на овој тест, внимавајте на следново:

1. Слушнете го бројот на задачата. Следи пауза за да ги прочитате ориентацијата, прашањето и понудените опции.
2. Слушнете го извадокот внимателно. Следи пауза.
3. Повторно прочитајте го прашањето. (Може да биде во форма на прашање или недовршена реченица)
4. Одберете го точниот одговор од четирите понудени опции и внесете го во образецот за одговори со заокружување.
5. Внимавајте на бројот на задачата при внесувањето во образецот. Доколку сметате дека сте заокружиле погрешен одговор, пречкртајте го и заокружете го новиот избор.
6. Конечниот одговор заокружете го со зелениот фломастер кој ќе Ви биде даден од страна на тест администраторот.

Бидејќи не се одземаат поени за погрешни одговори, во Ваш прилог е да одговорите на сите прашања.

Внимателно погледнете го примерот пред да почнете со тестот.

Listen to each text and circle the best answer, A, B, C, or D on your answer sheet.

You will hear the texts only once.

EXAMPLE

0. From a news story

People in the city were mainly concerned that the guinea pigs _____.

- A. would not be helped by rangers in the park
- B. would become diseased in the park
- C. might not be rescued from the pet shop owner
- D. might create serious health problems

Точниот одговор е D. На образецот треба да изгледа вака:

0. A B C **(D)**

LEVEL 2, PART 1

You will hear ten different extracts. For questions 1 - 10 choose the best answer (A, B, C or D) which fits best according to what you hear. There is one question for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract One

An interview with the organizer of a boat parade

1. **Why was the boat parade canceled?**
- A. It was very expensive to produce.
 - B. Some boaters didn't obey the rules.
 - C. Legal issues were causing problems.
 - D. The city didn't make needed repairs.

Extract Two

From an interview with the owner of a soccer team

2. **What is the reason for this dialogue?**
- A. to change a decision
 - B. to update information
 - C. to agree with an opinion
 - D. to discuss players' abilities

Extract Three

A rock climber, talking about the sport

3. **What is the basic message of the woman's words?**
- A. Women shouldn't climb with men
 - B. Learning to climb takes a lot of time.
 - C. Technique can substitute for strength.
 - D. Confidence results from being strong.

Extract Four

Two residents of a small town talking

4. **What are the two people talking about?**
- A. the high cost of entertainment
 - B. the attractiveness of their town
 - C. an old play that will be presented
 - D. an improvement to an old building

Extract Five

From an interview with a professional tennis player

5. **What comment is the player making?**
- A. She had a difficult period in her life.
 - B. Her fans expect too much of her.
 - C. Her opponent deserved the victory.
 - D. She needs to change her playing style.

Extract Six

A combat soldier talking

6. **What does the soldier say about his career?**
- 1. It was a big challenge.
 - 2. He had no other choice.
 - 3. It was his parents' wish.
 - 4. He made a bad decision.

Extract Seven

From a talk show with Australian wine makers

7. **What point are the two people making?**
- A. More people are drinking wine in Australia.
 - B. Australian wines are popular with everyone.
 - C. Australians are working to improve their wine.
 - D. Advertising has increased Australian wine sales.

Extract Eight

Two people in the forest

8. **What is the reason for their conversation?**
- A. to identify a plant
 - B. to decide an action
 - C. to evaluate an area
 - D. to criticize a policy

Extract Nine

From an interview with a writer of mysteries, Felice Davis.

9. **How does Felice Davis describe her books?**
- A. They are too complicated for many people.
 - B. They do not emphasize violent crimes.
 - C. They are based on little-known cases.
 - D. They contain actions that are believable.

Extract Ten

From an interview with a combat soldier

10. **What is Mr. Primus speaking about?**
- A. maintaining balance in his life
 - B. keeping military matters secret
 - C. being separated from his family
 - D. fighting against the enemies

LEVEL 2, PART 2

You will hear three different extracts. For questions 11-16 choose the best answer (A, B, or C) which fits best according to what you hear. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract Eleven

From an interview with Harry Park, the owner of an adventure company

11. Harry first became interested in adventure travel because his father _____.
A. gave him adventure stories to read
B. worked in a travel company
C. talked a lot about the places he'd been to
12. Harry decided to start an adventure travel company because he _____.
A. wanted to share his experience with others
B. thought he could make a lot of money
C. hoped to do more travelling himself

Extract Twelve

Mark Phillips talking about his work as a potterer.

13. Why did pottery not appeal to Mark when he was younger?
A. He was put off by his mother's achievements.
B. His many attempts always seemed to end in failure.
C. He was too busy playing in a band to take an interest.
14. Why did Mark choose to take up pottery?
A. His business wasn't as successful as he wanted it to be.
B. He saw how enjoyable classes could be.
C. He realized he needed to be more creative.

Extract Thirteen

A lecturer talking about caves

15. Caves are _____.
A. often ignored
B. mostly in remote areas
C. often difficult to explore
16. People who explore caves _____.
A. mostly need to know about cartography
B. enjoy overcoming the difficulties
C. usually know about cave sciences

LEVEL 2, PART 3

You will hear a police officer giving advice on protection against local crime. For questions 17 – 20, choose from the list (A – E) which crime prevention measure is proposed for each area affected with crime. There is one extra option which you do not need to use.

Mark your answers on the answer sheet.

AREAS AFFECTED BY CRIME

PROPOSED CRIME PREVENTION MEASURES

- 20. skate park
- 21. local primary schools
- 22. Abbotsford Street
- 23. shops on Victoria Street

- A. have more police officers
- B. remove surrounding vegetation
- C. contact local police
- D. change road design
- E. use security cameras

LEVEL 3, PART 1

You will hear ten different extracts. For questions 21–30 choose the best answer (A, B, C or D) which fits best according to what you hear. There is one question for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract One

From an interview on an incident at a soccer match in Egypt

21. The male speaker's opinion is that the majority of the accusations were made about the _____.
- A. role that the Ultras played in the revolution
 - B. infantry soldiers who got their revenge
 - C. inefficiency of the security forces
 - D. Supreme Council for the Armed Forces

Extract Two

From a radio program on NATO issues

22. Where does the disagreement lie between the two speakers?
- A. The need to reach a consensus.
 - B. The efficiency of oil versus gas.
 - C. The political issues around imports.
 - D. The strategic importance of oil and gas.

Extract Three

From an interview on the earthquake in Haiti

23. The speaker claims that some of the construction companies in Port-au-Prince ____.
- A. thought earthquakes were unlikely to happen
 - B. purposely broke the rules of building correctly
 - C. used short-cuts to construct stronger buildings
 - D. unknowingly became the cause of the collapse

Extract Four

From the news

24. According to the speaker, NATO officials believe that President Karzai ____.
- A. undermines the military progress made so far
 - B. disapproves of the Anti-American flow in the media
 - C. balances between his public and private statements
 - D. makes statements stirring revolt among Taliban

Extract Five

From the talk show, *Living among Others*

25. What does the speaker present here?
- A. cultural differences
 - B. English unsociability
 - C. American arrogance
 - D. national hostilities

Extract Six

From an interview with political scientist, John Shaffer

26. Which statement best summarizes Mr. Shaffer's opinion?
- A. America should not try to keep Europe divided.
 - B. Europe should work toward unifying its views.
 - C. America should not act only on its own interests.
 - D. Europe should counterbalance American interests.

Extract Seven

From a conversation with an actress

27. Which best summarizes the woman's statement?

- A. a warning about playing a role too many times
- B. a description of the dynamics of a performance
- C. a complaint about some actors she worked with
- D. a discussion of the difficulties in learning a part

Extract Eight

From an interview with an army lawyer

28. What is the interviewer suggesting as a source of the lawyer's troubles?

- A. opposing the government's position
- B. lacking knowledge of military matters
- C. questioning the abilities of her superiors
- D. having insufficient motivation for her job

Extract Nine

A law professor speaking on crime

29. Which would the professor endorse?

- A. tougher gun laws in some communities
- B. further study concerning causes of criminality
- C. new measures to reduce the cost of imprisonment
- D. different standards of penalty for different criminal types

Extract Ten

An opinion poll, taken in the street

30. How does the man describe the choice of Mr. Rodriguez?

- A. an effort to fight corruption
- B. a politically motivated move
- C. the result of a well run campaign
- D. a victory for the Hispanic population.

LEVEL 3, PART 2

You will hear three different extracts. For questions 31 - 36 choose the best answer (A, B, or C) which fits best according to what you hear. There are two questions for each extract.

Mark your answers on the answer sheet.

Extract Eleven

A discussion on the problems and potential of bio fuels

31. What is the main problem facing the development of the bio fuel industry in the USA?
- A. inadequate infrastructure for transporting ethanol
 - B. not enough farmers growing bio fuel crops
 - C. little government support of bio fuel development
32. The woman doubts that sugar cane production in Brazil will ____.
- A. lead to loss of wildlife habitats
 - B. create a large number of jobs in the biofuel sector
 - C. continue to provide enough energy for the country's needs

Extract Twelve

A researcher talking about unusual life forms

33. 'Extremophiles' are life forms that can live in ____.
- A. isolated areas
 - B. hostile conditions
 - C. new habitats
34. The researchers think that some of the organisms they found in Antarctica are ____.
- A. new species
 - B. ancient colonies
 - C. types of insects

Extract Thirteen

You will hear part of an interview with an expert on human behavior

35. What does the expert's work involve?
- A. Transferring standard techniques from one file to another.
 - B. Persuading store employees to help in collecting data.
 - C. Interviewing customers in stores.
36. According to the expert's explanation, what is the purpose of a 'tracker'?
- A. to interview customers for market research
 - B. to gather information unobtrusively
 - C. to influence people's buying behaviour

LEVEL 3, PART 3

You will hear four different people (37- 40) talking about what makes a good boss.

Choose from the list (A-E) the option that best reflects each speaker. There is one extra option which you do not need to use.

Mark your answers on the answer sheet.

A good boss should _____.

37. Speaker 1	A. allow staff to take decisions
38. Speaker 2	B. encourage staff to work in teams
39. Speaker 3	C. give information on individual progress
40. Speaker 4	D. have good qualifications
	E. set an example of hard work

STANAG 6001 TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

WRITING SAMPLE TEST FOR LEVELS 2 and 3

PIN

8	8
---	---

DATE

15	11	2010
----	----	------

DO NOT OPEN THE BOOKLET UNTIL TOLD TO DO SO!

YOU HAVE 95 MINUTES FOR THE WRITING SECTION

1. You are working in a multi-national team. Write a note for your colleague Tom, telling him about an important call he received while he was away from his desk. In the note, include:

- the name of the person who called,
- the reason, and
- what your colleague Tom should do.

Be sure to complete all tasks above.

Suggested length: one paragraph

Suggested time: 5 minutes

Dear Tony

A gentleman named Toni Edwards called last night while you were at the conference, asking for you. He wanted me to make sure, that you know the date and time for the „director's“ cocktail party (05.05.2017; at 20:00 o'clock) and that he'd wait for you in the lounge of the „Imperial“ hotel at 19:30, so you can proceed to the reception together. Also, he said not to call him these couple of days, because he'll be out of the country.

Sincerely,

Telma Louis

2. You have been asked to write for your local newspaper about your favorite photograph.

In the article:

- write about the day it was taken (When? Where?),
- describe in detail what we can see from the photo, and
- explain why it is your favorite one.

Be sure to address the tasks above.

You will be evaluated on task fulfilment and your ability to write and express yourself in English.

Suggested length: three paragraphs

Suggested time: 20 minutes

Dear Mr. Mathews,

I was extremely pleased to find out that your selection has come down to me, in choosing a photograph that I find extraordinary, for you to publish in your newspaper. As a young critic, I still have to make a name of myself, and I cherish this opportunity that comes as a building block of my path to recognition. My choice is a not so well known classic known only as the „Dessert Fox“, a portrait of World War II general, Erwin Rommel.

The photo was taken just prior to the Second Battle of El Alamein in North Africa. This was a decisive battle, that would turn the tide on

Axis Forces in Africa and lead to a breakdown in their overall strategy of teaching the Seuz Canal.

However, the photo portrays the notorious german general, Rommel. Respected by friends and foe alike for his gallantry and chivalry as well as skill and audacity, Rommel was a soldier's general, always on the frontline, and as close to the action as possible. Mounted on top of his Panzer III tank he is coordinating the positioning of his defensive Forces. with sand in his eyes and wind blowing all around, he faces the front with determination and eagerness to strike a blow to the enemy that is closing in.

I chose this photo having in mind the popularity of your history Section, being just a bit biased as a World War II fanatic, toward making this selection. None the less, you must consider that this is a work of art in its own right, and the story just backs it up as such.

Yours faithfully,

Dave Williams

3. *“Clothes make the man.”*
“You can’t judge a book by looking at the cover.”

Above are two quite contradictory statements on the importance of physical appearance. What do you think about this? Should one person judge another on the basis of how he or she looks? Are first impressions important? Express your opinion and support it with arguments.

You will not be rated on the factual accuracy of your opinions. Only your ability to write and express yourself in English is being evaluated.

Suggested length: four paragraphs
Suggested time: 50 minutes

Clothes definitely make the man! You may call this decision bald
and unfounded, but I am ready to change your mind by making you
aware of the actual benefits that the right clothing option brings to a
situation. Have in mind though, that this has nothing to do with prejudice
or stereotypes, and that clothing is a statement, whatever the statement
may be. Here follow my arguments.

First, clothes make a man/woman look his or her part. If we had a
businessman wearing a powersuit and a fireman wearing fireproof attire
side by side in a corporate, „Wallstreet“ like environment, we would
probably make an unconscious decision of sticking with the

bussinesman's arguments on buying or selling stocks. However, if a fire was to break out in the same building and we had the fireman next to us, we would forget all about our leader up to a moment ago, and count on the fireman's expertise to save us. Both of these decisions would be made by judging a book by its cover.

Additionally, clothes act as confidence boosters for the person wearing them. In the corporate world for example, wearing a 1000 dollars suit and a 1000 dollar watch gives out a strong sense of accomplishment to the person's surrounding. This on the other hand would make a person feel more comfortable and far more confident in playing out the role, his formal dress fits. This doesn't mean the suit makes the man, but it definitely enforces that idea to the person wearing it.

Moreover, as mentioned in the introduction, clothes are a personal statement. I know, I wouldn't dress like a goth r emo if I didn't feel like one. So, I would guess that 9 times out of 10, the person that wears the person portrayed by the clothes, because otherwise he/she wouldn't wear

them. It just wouldn't feel comfortable.

In conclusion, my arguments come to say that although „judging a book by its cover” sounds awfully negative when it comes to judging a person, my first impression of a guy dressed as a fireman would tell me, the same moment smoke starts filling up the room, to stay to this person. And I'd say, that this can be taken in account with pretty much every other situation as well.

NOTES

(You can use this space for notes)

Оценето со 3

STANAG 6001 SPEAKING SAMPLE TEST FOR LEVELS 2 & 3

Good morning/afternoon! Please, take a seat! My name is _____ and I will talk to you during the interview. This is my colleague _____ and s/he will be listening to us.

Почетна фаза

⌚ 2-3 минути

Испитувач: Could you introduce yourself, please?

(Испитувачот поставува неколку дополнителни прашања, соодветно на испитаникот)

Where do you live?

Who do you live with?

Where do you work?

Do you like traveling?

Do you travel a lot?

What kind of secondary education have you finished?

Главна фаза

⌚ 10 - 20 минути

Во овој дел, можете да бидете прашани да одговорите на некои од следниве задачи.

За секоја задача дадено е по едно прашање како илустрација.

НИВО 2

Раскажување во сегашно време

Испитувач: Now, let us talk about the present! Tell me about your typical day at work.

Давање инструкции

Испитувач: Earlier you mentioned you give karate lessons to children. What kind of instructions do you give them?

Давање насоки

Испитувач: You said you live in _____. Can you give me the directions to your place of living?

Опис на фотографија

Испитувач: Thank you! Now, let's move to another part of the interview. I'm going to show you a picture. I would like you to describe the picture in detail.

(Доколку описот е краток, испитувачот поставува неколку дополнителни прашања, соодветно на одговорот.)

What else can you see?

What are the people doing?

Испитувач: OK, thank you! (Испитувачот ја зема сликата назад.)

Раскажување во минато време

Испитувач: Now, let's talk about the past! When was the last time you traveled somewhere? Tell me more about it in detail.

Зборување за факти (Известување за сегашен настан)

Испитувач: Now let's talk about current events. Can you tell me about some news you have read recently? Tell me more about it.

Role-play

Испитувач: Now, we'll do something different. I am going to give you a situation so that we can do a role-play. (Испитувачот ја дава картичката на испитаникот.) Here is your card. You have 30 seconds to read the card and think about the situation. I will start the role-play when time is up.

While you are vacationing in a hotel in San Francisco, your child wakes up with a fever and a headache. You go to an all-night drugstore and ask for advice as to what to do or what nonprescription medicine to buy.

Explain to the drugstore clerk what is wrong and try to get help with your purchase.

The interviewer will play the role of the drugstore clerk.

Раскажување во идно време

Испитувач: Now, let's talk about some future plans! What are the next steps you are going to take in your professional career?

НИВО 3

Искажување, поддржување или бранење ставови

Испитувач: Thank you! Now let's talk about modern technology! Some people say that because of modern technology we are losing our communication skills. What is your opinion?

(Доколку одговорот е краток, испитувачот поставува неколку дополнителни прашања, соодветно на одговорот)

Дополнителни прашања:

- What can we do to improve our communication skills?
- What are the other factors that influence the communication skills?

Користење хипотези

If you were a professor at a university, teaching the subject “Communication Skills”, how would you address the issue?

Зборување на апстрактна тема

Испитувач: Now let’s talk about the meaning of success in our lives. Some people believe that success in life comes from taking risks or chances. Others believe that success results from careful planning. In your opinion, what does success come from? State specific reasons and examples to support your answer.

Role-play

Испитувач: Now, we’ll do something different. I am going to give you a situation so that we can do a role-play. (*Испитувачот ја дава картичката на испитаникот.*) Here is your card. You have 30 seconds to read the card and think about the situation. I will start the role-play when time is up.

Arriving at an U.S. airport, you find out that your flight back to Europe has been cancelled for the day. However, you urgently need to fly back home.

Explain your problem to the desk officer and demand an option to fly back to your country on the same day.

The interviewer will play the role of the desk officer.

Завршна фаза

⌚ 2-3 минути

Испитувач: Thank you! How will you spend the rest of the day?

Испитувач: I have no further questions. It was my pleasure talking to you.

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 SAMPLE TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

ANSWER KEY - READING SKILL

PIN

DATE

RIGHT

☒ A ☐ B ☐ C ☐ D

BOOKLET #

LEVEL 1

PART 1

1.	☒ A	B	C	D
2.	☒ A	B	C	D
3.	☒ A	B	C	D
4.	A	☒ B	C	D
5.	A	☒ B	C	D
6.	A	B	☒ C	D
7.	A	B	C	☒ D
8.	A	B	☒ C	D
9.	A	B	C	☒ D
10.	A	☒ B	C	D

11.	☒ A	B	C	D
12.	A	☒ B	C	D
13.	A	B	C	☒ D
14.	A	☒ B	C	D
15.	☒ A	B	C	D
16.	A	☒ B	C	D

PART 2

17.	A	B	C	D	E	☒ F
18.	☒ A	B	C	D	E	F
19.	A	B	C	☒ D	E	F
20.	A	☒ B	C	D	E	F

LEVEL 2

PART 1

21.	A	B	☒ C	D
22.	A	☒ B	C	D
23.	A	B	C	☒ D
24.	A	B	☒ C	D
25.	☒ A	B	C	D
26.	A	B	☒ C	D
27.	A	B	C	☒ D
28.	☒ A	B	C	D
29.	A	☒ B	C	D
30.	☒ A	B	C	D

PART 2

31.	A	B	C	☒ D
32.	☒ A	B	C	D
33.	A	B	☒ C	D
34.	A	B	C	☒ D
35.	A	B	☒ C	D
36.	A	B	☒ C	D

PART 3

37.	A	B	☒ C	D	E	F
38.	A	B	C	☒ D	E	F
39.	A	B	C	D	E	☒ F
40.	A	☒ B	C	D	E	F

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 SAMPLE TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

ANSWER KEY - LISTENING SKILL

PIN

DATE

RIGHT

☒ A ☐ B ☐ C ☐ D

BOOKLET #

LEVEL 1

PART 1

1.	A	B	☒ C	D
2.	A	B	☒ C	D
3.	A	☒ B	C	D
4.	A	☒ B	C	D
5.	A	B	C	☒ D
6.	☒ A	B	C	D
7.	A	B	☒ C	D
8.	A	B	☒ C	D
9.	A	B	C	☒ D
10.	A	B	☒ C	D

PART 2

11.	A	B	☒ C
12.	A	B	☒ C
13.	A	☒ B	C
14.	A	B	☒ C
15.	A	☒ B	C
16.	A	B	☒ C

PART 3

17.	Television room	A	B	C	D	☒ E
18.	First floor bedrooms	A	☒ B	C	D	E
19.	Second floor bedrooms	☒ A	B	C	D	E
20.	Office	A	B	☒ C	D	E

LEVEL 2

PART 1

21.	A	B	C	☒ D
22.	A	☒ B	C	D
23.	A	B	C	☒ D
24.	A	B	C	☒ D
25.	A	B	☒ C	D
26.	☒ A	B	C	D
27.	A	☒ B	C	D
28.	☒ A	B	C	D
29.	A	B	☒ C	D
30.	A	B	☒ C	D

PART 2

31.	A	B	☒ C
32.	☒ A	B	C
33.	A	☒ B	C
34.	A	☒ B	C
35.	A	B	☒ C
36.	☒ A	B	C

PART 3

37.	Speaker 1	A	☒ B	C	D	E
38.	Speaker 2	☒ A	B	C	D	E
39.	Speaker 3	A	B	☒ C	D	E
40.	Speaker 4	A	B	C	D	☒ E

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 SAMPLE TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

ANSWER KEY - READING SKILL

 PIN

 DATE

 BOOKLET #

RIGHT			
☒ A	☐ B	☐ C	☐ D

LEVEL 2

PART 1

1.	A	☒ R	C	D
2.	☒ A	B	C	D
3.	A	B	☒ C	D
4.	☒ A	B	C	D
5.	A	B	C	☒ D
6.	A	B	☒ C	D
7.	☒ A	B	C	D
8.	A	☒ B	C	D
9.	A	B	☒ C	D
10.	A	B	C	☒ D

PART 2

11.	A	B	C	☒ D
12.	☒ A	B	C	D
13.	☒ A	B	C	D
14.	A	☒ B	C	D
15.	A	B	☒ C	D
16.	A	B	☒ C	D

PART 3

17.	A	B	☒ C	D	E	F
18.	A	B	C	D	☒ E	F
19.	A	B	C	☒ D	E	F
20.	☒ A	B	C	D	E	F

LEVEL 3

PART 1

21.	A	☒ B	C	D
22.	A	B	☒ C	D
23.	A	☒ B	C	D
24.	A	B	☒ C	D
25.	A	B	C	☒ D
26.	☒ A	B	C	D
27.	☒ A	B	C	D
28.	A	B	☒ C	D
29.	A	☒ B	C	D
30.	☒ A	B	C	D

PART 2

31.	A	B	☒ C	D
32.	A	B	C	☒ D
33.	☒ A	B	C	D
34.	A	B	☒ C	D
35.	A	☒ B	C	D
36.	A	B	C	☒ D

PART 3

37.	Cons. 1	A	B	C	☒ D	E	F
38.	Cons. 2	A	B	C	D	☒ E	F
39.	Cons. 3	A	B	☒ C	D	E	F
40.	Cons. 4	☒ A	B	C	D	E	F

REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF DEFENCE

STANAG 6001 SAMPLE TEST OF LANGUAGE PROFICIENCY

ANSWER KEY - LISTENING SKILL

PIN

DATE

RIGHT

☒ A	☐ B	☐ C	☐ D
------------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

BOOKLET #

LEVEL 2

PART 1

1.	A	B	☒ C	D
2.	A	☒ B	C	D
3.	A	B	☒ C	D
4.	A	B	C	☒ D
5.	☒ A	B	C	D
6.	☒ A	B	C	D
7.	A	☒ B	C	D
8.	A	☒ B	C	D
9.	A	B	C	☒ D
10.	☒ A	B	C	D

PART 2

11.	A	B	☒ C	
12.	☒ A	B	C	
13.	☒ A	B	C	
14.	A	☒ B	C	
15.	A	B	☒ C	
16.	A	B	☒ C	

PART 3

17.	skate park	A	☒ B	C	D	E
18.	local primary schools	A	B	☒ C	D	E
19.	Abbotsford Street	A	B	C	☒ D	E
20.	shops on Victoria Street	A	B	C	D	☒ E

LEVEL 3

PART 1

21.	A	B	C	☒ D
22.	A	B	C	☒ D
23.	A	☒ B	C	D
24.	A	B	☒ C	D
25.	☒ A	B	C	D
26.	A	☒ B	C	D
27.	A	☒ B	C	D
28.	☒ A	B	C	D
29.	A	B	C	☒ D
30.	A	☒ B	C	D

PART 2

31.	☒ A	B	C	
32.	A	B	☒ C	
33.	A	☒ B	C	
34.	A	☒ B	C	
35.	☒ A	B	C	
36.	A	☒ B	C	

PART 3

37.	Speaker 1	☒ A	B	C	D	E
38.	Speaker 2	A	B	☒ C	D	E
39.	Speaker 3	A	☒ B	C	D	E
40.	Speaker 4	A	B	C	D	☒ E